

EXERCICIS DE REFORÇ

Ortografia- Vocalisme: les grafies a/e i o/u**1. Omple els espais buits del text amb a o amb e segons calgui:**

El sopar era molt bo. Feia temps que no m__njav__ peix. A Andorra és c__ríssim. I m'agr__dav__ el ritual de la taul__ ben p__rad__, __ncar__ que hi sobressin dos pams d'estovall__s. Hi havi__ dos r__mets p__tits a d__vant de cad__ plat i els tov__llons en cucurutxo d__munt les cop__s de pot__ llarg__ que et fan sentir elegant quan les agaf__s.
(Assumpta Margenat, *Escapa't d'Andorra*)

2. Completa amb a o e els buits dels mots següents:

- a) El dilem__ del profet__.
- b) La superfíci__ de la bas__ naval.
- c) La ciclist__ del segl__.
- d) La fras__ del poet__.
- e) L'__ss__mble__ dels veïns de l'__mpordà.
- f) L'__stev__ és fuster i __b__nist__.
- g) Està lesionat i ara corr__ més lent__m__nt.
- h) Ompl__ el dipòsit i m__rx__m, si no tindrem un problem__.
- i) El nen sempre es vol disfr__ss__r.
- j) És un pirat__ molt patriot__.
- k) Hem d'__nll__stir aviat, si no, no hi __rrib__rem.

3. Completa els espais buits del text amb una a o amb una e segons calgui:**El drac de Banyoles**

A l__s darr__ri__s del segl__ VIII una bèsti__ de terribl__s dimensions s'havi__ aixoplugat a l__ vora de l'Estany de Banyoles, aprofitant-se d'una cavern__ de gran profunditat. El monstr__, que era el d__rrer descendent de l__s bèsti__s prehistòriqu__s que havi__n habitat a la comarca, teni__ un aspect__

horribl___. Tal i com ens l'han descrit els cronist__s de l'època, li cobria el cos una escat__ d'afilad__s pu__s que el feia invulnerabl__ a les urp__s o les ballest__s. Malgrat les seves al__s llargues, el seu pes descomunal no li perm__tia alçar-se de terra, només podia caminar amb les sev__s potes enorm__s com columnes d'un templ__ antic i, en caminar, la terra trontollav__ com si anés a esqueixar-se d'un moment a l'altr__.

4. Al costat de cada paraula escriu-ne una altra en què la vocal en negreta sigui tònica:

pedreres	regadiu
abeurador	cantarella
retolador	paperera
defensor	marcar
bestiar	terrassa
pegaven	pagaven
tendresa	fastigós
porteria	portaria
facilitat	Esparreguera
beguda	festassa

5. Emplena els buits de les paraules següents amb una a o una e, segons correspongui, segons les normes de la a i la e en les terminacions verbals:

1. Ells ballav__n	Jo sorti__ amb ell	M'escolt__s o no?
2. Port__-me'ls tots	Tu hi anav__s molt	Ara no ens sent__n
3. A veur__ si ho sap!	Toc__ el dos!	Anàv__u tots junts?
4. Corr__ que fas tard!	No qued__ cap lloc	Em trob__s a faltar?
5. Jugàv__m a nines	Perd__n l'oremus	Sortí__u junts?
6. Ningú no m'estim__	Veur__ la padrina	Beur__ a galet
7. Viur__ per veur__	Córr__r molt	Jo ho comprari__ tot
8. No ten__n cap idea	Em sembl__ que sí	Elles corri__n molt
9. T'esper__s o no?	Va plour__ força	Vin__ amb mi, tu!
10. Voldrí__m berenar	Pau, ompl__ el got!	No vení__u junts?
11. Jo no ho sabí__	Obr__ la porta	No ho havi__s fet

6. Fes el mateix del text anterior, amb o o amb u:

Jo estava c__ncentrada en els exp__sitors de caramels, b__scant-ne uns amb paperines de cel·l__fana, i no els veia enlloc, no sabia on havien anat a parar.

Els p__sariem d'__ferta als taulells de l'entrada perquè estaven passats, tots enganxos__s. Almenys la casa era h__nrada; si les coses no eren bones, les d__nàvem més baratetes. No es queixi, senyora! V__stè què vol per aquest preu?
(Assumpta Margenat, *Escapa't d'Andorra*)

7. Completa amb o o u els buits dels mots següents:

- Aquesta casa té una bona balc__nada.
- Cada vegada és més difícil fer f__gues prop de la m__ntanya.
- La meva cosina és molt p__ruga.
- Fa dues nits que no puc d__mir.
- Això és b__far i fer ampolles!
- Avui, que tinc temps, aprofitaré per p__dar els arbust__s.
- Aquella noia fa uns s__spirs...!
- Aquesta calor no es pot s__p__rtar.

8. Completa amb O/U els espais en blanc de cada mot .

p__rteria - p__rta	esm__rzar - esm__rza
imp__rtància - imp__rta	sab__nera - sab__
t__cades - t__ca	s__crera - s__cre
v__rera - v__ra	cart__lina - cart__
esp__rtiu - esp__rt	cal__rós - cal__r
c__pisteria - c__pia	prof__nditat - prof__nd
sab__rós - sab__r	g__ssera - g__s
at__rats - at__r	f__scor - f__sc

9. Completa amb O/U i escriu la 3a persona del singular del present d'indicatiu.

Ex.: trobava, trobaria, trobador

troba

m__ntaves, m__ntem, m__ntador

t__rrarem, t__rrava, t__rradora

__ntaven, __nteu, __ntador

asseg__rat, asseg__rava, asseg__rança

f__nia, f__ndrà

___mpliu, ___pliràs, ___mplert
 esb___rrava, esb___rraria, esb___rrador

10. Completa amb O/U segons calgui. Fixa't que alguns verbs són especials.

s___rtia, s___rto, s___rtírem, s___rtíeu, s___rti
 aj___dava, aj___daré, aj___darien, aj___di
 c___siré, c___siràs, c___sirà, c___sirem, c___siran, c___so
 tr___co, tr___caria, tr___càvem, tr___quéssiu
 c___lliria, c___lliries, c___lliríem, c___llo, c___llirien, c___lli
 pl___ro, pl___rava, pl___ra, pl___raria
 esc___po, esc___píem, esc___pien, esc___pi, esc___piu
 s___co, s___cava, s___càvem, s___caré
 t___ssiràs, t___ssiries, t___ssies, t___sso

11. Omple els buits amb una O o amb una U:

1. Aquell alcalde era famós pel seu conservad___risme.
2. La J___ana és molt cal___rosa.
3. La mare ara ja no cus mai, però abans c___sia cada dia.
4. Han canviat el rèt___l de la botiga del costat de casa.
5. Malgrat la seva j___ventut no pot s___portar la música actual.
6. Encara no ha anat a rec___llir el tít___l de llicenciat.
7. Aquest any passarem les vacances a la m___ntanya.
8. Quan li va dir allò a la Júlia, ella li va clavar una bona b___fetada.
9. No li agrada gens m___ntar a cavall.
10. Si no ho reculls tu, ja ho rec___lliré jo.

12. Completa les frases amb les formes adequades dels verbs COLLIR, COSIR, ESCOPIR, SORTIR I TOSSIR.

1. Mentre _____ els mitjons em van trucar per si volia _____ a fer un volt.
2. Ahir a la tarda vaig _____ una estona, després vaig anar a _____ cireres i a la nit vaig _____ perquè em vaig constipar.
3. Ell va dir que _____ flors per a la Marta.
4. Si cada tarda _____ cinc peces, acabaries abans.
5. Afanya't i _____ a prendre un refresc.
6. No _____ a terra, perquè és de mala educació.

-
7. El nen abans sempre estava refredat i _____ moltíssim.
 8. Nosaltres demà _____ roses.
 9. La mare m'ha _____ la butxaca que tenia estripada.

13. Omple els buits amb la corresponent.

PODER

1. No p__c venir a passejar i ells tampoc p__den.
2. P__dríeu enlairar el globus?
3. Abans p__díem anar a fer gimnàstica.
4. P__dreu llegir l'informe avui mateix? Qui no p__gui que m'ho digui.

VOLER

1. V__ll explicar-vos un conte.
2. Els avis v__lien convidar-vos a sopar.
3. Qui v__lgui sortir que vingui amb mi.

14. Omple els espais buits amb la vocal adient (a/e, o/u):

Va d__sp__rtar-lo un gran t__rrabastall. Saltà del llit __sv__rat, va anar cap al m__njador i encengué el llum. Natxo acabava d'entrar al pis a les fosques i havia t__mbat la t__ul__ta de la ràdi__; estava __stès a terra, __nmig de l'emb__lic del c__rdó elèctric, de tap__ts de plàstic i de flors artificials. Duia una b__rratxera espessa, que el t__nia inc__nscient; es quedà aj__gut com si hagués arribat a port i d__rmia amb una certa pl__cidesa, __liè al desordre que havia pr__v__cat. T__nia una f__rida al nas, un nas ampl__ i camús del qual r__java sang. Però no devia s__ntir cap m__lèstia, perquè c__m__nçà a r__ncar amb un p__sat de b__n__urança.

L'Adela també s'havia aix__cat i entre ella i el seu marit arr__ss__garen el xicot fins a l'habitació d'ell i l'ac__txaren.

Pere Calders, *L'ombra de l'atzavara*

Ortografia - Consonantisme: les grafies b/v**1. Omple els espais buits del text amb b o amb v segons calgui:**

La cançó de la reixa

__a tornar l'endemà i molts altres dies més. Ara passa__a sempre pel carrer nou i cada
__egada es para__a a tocar la reixa. Sempre s'in__enta__a no__es cançons, picant quan
calia so__re les __arres. __a in__entar una cançó per cadascun dels ar__res que __eia
al parc: el pi, l'a__et, el cedre del Líban, l'esvelt xiprer estirat com un dit per fer
pessigolles als núvols. __a in__entar una cançó per l'a__inguda que puja__a cap a la
casa, pels camins que s'endinsa__en a les verdes galeries sota els ar__res, per l'her__a i
pels parterres florits. Però no __a dir res del seu desco__riment ni als seus pares, ni a la
mestra, ni als companys. La reixa musical era el seu instrument secret.

Gianni Rodari, *El joc dels quatre cantons*

2. Fes el mateix que l'exercici anterior:

ca__re, sa__er, plo__ia, escri__ia, en__iar, in__itar, en__ellir, con__icció, in__ent,
__rasa, o__ligar, __la__a, om__ra, escla__a, escali__ada, atracti__a

3. Omple els buits de les frases següents amb b o v:

- Sempre arri__a__a tard a les reunions.
- A__ui m'he lle__at a les __uit del matí per anar a empro__ar-me una ga__ardina.
- Aquell paisatge era d'una gran __ellesa.
- M'he deixat el mò__il engegat en una reunió.
- L'advocat de la família tre__alla en un cas de di__orci.

4. Emplena els buits del text següent amb una **b o una **v**.**

Al peu de la serra de Sant Patllari i molt a prop del mas Corralot, s'hi tro__en les misterioses Estunes. En arri__ar-hi ens adonem que la terra és plena d'esquerdes i que mirant a tra__és d'elles veiem aquestes co__es que s'anomenen Tunes o Estunes.

En les profunditats d'aquestes esquerdes s'alça__en rics palaus ha__itats per les Aloges o Goges que la veu popular bateja__a amb el nom d'Encantats. Les Goges eren una mena de fades que durant el dia resta__en ocultes en els seus caus i que quan canta__a el gall a la mitjanit sortien per les __etes de les roques i ana__en a emmirallar-se a les aigües de l'Estany de Banyoles que, en aquell temps, era molt proper a les Tunes.

Segons sembla les entranyes d'aquelles roques esta__en cobertes d'or i plata, perles i diamants i tota mena de joies. Aquests tresors resta__en lluny de la mirada dels curiosos i dels __andits gràcies a una malla fina, una xarxa de fil imperceptible, que les mateixes Goges ana__en filant.

Però si un intrús gosa__a endinsar-se per les co__es a la recerca dels tresors no tarda__a a perdre l'orientació quan mira__a de tornar enrere abans de perdre's, definitivament, per aquell laberint de roques i arrels immenses.

Algunes __egades els ha__itants dels contorns havien vist a les nits com d'aquell paratge misteriós emana__a una blancor finíssima que puja__a cap al cel. Aquell prodigiós raig de llum era atri__uït a les festes que tenien lloc en els palaus de les profunditats.

[Extret i manipulat de la Web de les *Llegendes del Pla de l'Estany*]

5. Posa b o v als buits de les paraules de la primera columna i relaciona cada paraula amb una altra que contigui una p en lloc de la b, o una u en lloc de la v:

	Paraules amb <i>p</i> que s'hi relacionen:	Paraules amb <i>u</i> que s'hi relacionen:
1. No ho sa__ies?
2. La se__a cosina
3. Escri__ia molt bé
4. No l'has re__ut?
5. No hi ca__em!
6. Quin mo__iment!
7. Sóc la no__ena
8. Conce__ia un fill
9. Són ben to__es!

6. Emplena els buits d'aquestes frases amb una b o una v:

1. Si sa__essis on tens la mà dreta, aniries més __en orientat.
2. He aparcat l'automò__il a la __aixada, a mà dreta.
3. A una mà tro__aràs els ca__alls i, a l'altra, els __edells

4. L'Este__e té __ones mans. És molt hà__il en tot.
5. No pateixis per la __eatriu. T'en__ernissarà molt __é el mo__le. Hi té la mà trencada.
6. L'Euse__i es cansa__a moltíssim. Li __am donar un cop de mà entre tots.
7. L'E__arist era el tresorer del clu__. El __an acomiadar perquè se n'unta__a les mans.
8. Si deixa__a de la mà la feina del pa__elló, no l'aca__a__a mai.
9. No dona__a a l'a__ast en aquella feina, no tenia prou mans per fer-la.
10. No em __a agradar com feia el míting aquell orador:: parla__a massa amb les mans.
11. Jo no esta__a assegurat ni res. Em paga__en a final de mes per sota mà.
12. Haguessis __ist com pica__en de mans els espectadors da__ant d'aquells gags!
13. Què porta__es entre mans ahir al __espre? Esta__es amoïnàt per alguna cosa, oi?

T'has adonat que en totes les frases hi ha expressions fetes amb la paraula *mà* i que tenen sentits diferents?

7. Omple els espais buits amb una b o una v:

L'escanyaries

La senyora Quimeta __a anar a demanar sal a la se__a __eina, la senyora Tuies.

—Estic ben amoïnada, Quimeta. Se'n recorda de l'aiguat que va caure ahir __espre? Doncs ja ho veu: la *canyeria* que recull l'aigua de la teulada es va re__entar. Es veu que esta__a em__ossada. Tinc la paret de dins del dormitori __en xopa. A __eure si el lampista em __e a__iat, que si torna a ploure no sé si haurem d'anar amb __arca!

—Ja té raó, ja. Totes les **canonades** d'aquesta casa necessiten una re__isió a fons. Ja se sap què passa amb les cases __elles. La canonada que jo tinc a la galeria demana la ju__ilació a crits.

Va arri__ar el lampista en aquell mateix moment:

—Bon dia. Quin pro__lema hi ha, senyora Tuies?

—Les *canyeries*, Aimà. Les *canyeries*!

—A qui escanyaria __ostè, senyora Tuies? No fa pas cara d'ha__er escanyat ningú!

—La senyora Tuies __ol dir les canonades —aclarí __ondadosament la Quimeta.

—Ah! Sí? Ara se n'ha de dir canonada a la *canyeria*? __aja, a les me__es quintes! Ja no ho can__iaré pas; sempre n'hem dit *canyeries*, aquí. Si __ostè, senyor Aimà, me les deixa com no__es, ja no caldrà que en parli més, de les **ca-no-na-des**. Oi, senyora Quimeta?

Ortografia- Consonantisme: les consonants oclusives**1. Omple els buits amb les lletres p, t, c, b, d, g o Θ.**

- a) Tan__ si fa fre__ com si no, anirem d'excursió.
- b) No mengis tan__ que t'engreixaràs.
- c) Si vols venir amb nosaltres, dissa__te, 3 de se__tembre, ens trobarem a les vuit a la plaça de la Vila.
- d) No sé si sa__s que po__s utilitzar aquesta targeta per anar al teatre.
- e) Vine ràpi__ que l'avi últimamen__ no té gaire salu__
- f) Aquest estiu he menjat molts présse__s i espàrre__s ver__s.
- g) No vagis tan__ de pressa!
- h) Si no tens temps de passar per la botiga, pots fer l'encàrre__ per telèfon.
- i) No es mereixia un càsti__ tan__ sever.

2. De quina deriven aquestes paraules?

recordar		rapidesa	
certesa		acordar	
torta		verdor	
tardar		tristesia	
artista		solidesa	

3. Completa les paraules amb d o t , segons calgui:

Ver__	flui__	líqui__	mari__
similitu__	covar__	tar__	cunya__
agos__	nífti__	dignita__	nebo__
encarrega__	punxegu__	ger__	ràpi__
segureta__	nor__	pebro__	tossu__
forçu__	exactitu__	similitu__	cer__
petar__	vàli__	activita__	fre__

4. Busca una paraula de la mateixa família de cadascun d'aquests mots que acabin en c o en g:

catalogar		fastigós	
llargada		amistat	
base		fangueig	
plegar		sociologia	
amargant		pràctica	
abrigar-se		porquet	
biologia		grega	
groguenc		pessigar	

5. Completa, si cal, els espais buits amb la grafia adequada:

Harry Potter i els seus amics de Hogwarts tornen amb noves aventures a les nostres pantalles de cinema. La tercera entrega de les aventures del nen més famós del món. *Harry Potter i el pres d'Azkaban* té com a noveta la versió en gran forma que es pot veure als cinemes Imax de Madrid i de Barcelona.

És el tercer any en la formació de Harry a l'escola de màgia Hogwarts i... els problemes continuen! Sirius Black, un presoner perillós, ha escapat de la fortalesa d'Azkaban – la presó dels mages- i tot indica que va darrere les passes de Harry, el qual haurà d'aprendre a lluitar contra els sinistres Demòntors, uns subjectes encaputxats, guardians d'Azkaban. A més, coses estranyes comencen a passar a l'acadèmia. La millor amiga de Potter, Hermione, desapareix de sobte i torna a aparèixer misteriosament, la mascota de Ron, la rata Scabbers, vol fugir, el professor Snape té un secret que no pot mantenir per més temps... Sorpresa que Harry té l'ajuda del mateix Ron i del gegant Hagrid, que ara també és professor del centre.

Ortografia- Consonantisme: la h

1. Omple els buits amb h o Ø:

_____armonia

des_____odorant

sub_____asta

_____erba

_____armilla

ex_____òtic

_____armònica

_____ostessa

mal_____umorat

_____orxata

_____euga

co_____et

_____ eura	des_____ ora
ex_____ umar	_____ am
_____ em vingut	_____ em pentino

2. Completa els mots següents afegint, si cal, la lletra *h* a l'inici de la paraula:

..ou	..armònica	..otel	..emorràgia
..orxata	..emicicle	..elicòpter	..ostal
..ipopòtam	..éreu	..orfe	..ereu
..eura	..oratge	..umilitat	..ostatjar
..àvid	..error	..àbit	..orror
..evito	..ort	..abito	..or
..ola	..am	..issar	..amb
..ovari	..om (arbre)	..ermità	..om (algú)
..ivern	..aura	..exàgon	..aurà

3. Completa els mots següents afegint, si cal, la lletra *h* enmig de la paraula:

ad..erir	en..orabona	sub..asta	al..ora
ex..alar	men..ir	ex..ili	pro..ibir
ex..uberant	in..epte	ex..aurit	in..àbil
ex..ibició	ex..aminar	ex..orbitant	in..alació
ve..icle	ca..òtic	caca..uet	re..üll
co..et	tot..om	co..esió	Sa..ara
infra..umà	sa..üc	ta..üt	pe..üc
ben..aurat	ve...icle	mal..aurat	ex...umar

4. Emplena els buits amb *o*, *ho*, *oh!*, segons correspongui:

Tot això, _____ traslladem ara, _____ ens _____ haurem d'endur després amb la camioneta.
 _____, mira que ha fet la teva filla: _____ ha embrutat tot amb les pintures de l'escola.
 _____ caixa, _____ faixa.

5. Emplena els buits amb *a* o *ha*, segons correspongui:

Encara no ___ anat ___ la perruqueria, la tieta?

Ara no sé si ___ sortit ___ comprar o si ___ pujat ___ la terrassa.

Vostè ___ de dirigir-se ___ la secretaria i donar ___ la secretària tot el que ___ portat aquí.

Estic acostumat ___ anar ___ dormir cap ___ les dotze de la nit.

Què ___ estat, això? S' ___ sentit un soroll que ___ arribat fins ___ la cuina.

6. Emplena els buits amb *em*, *amb* o *hem*, segons correspongui:

1. La professora _____ diu que tots _____ aprovat _____ un set.

2. _____ sembla que _____ d'anar-hi tots _____ autocar

3. ___ de pensar alguna cosa més per sopar. ___ el pa ___ tomàquet no n'hi ha prou.

4. _____ dit cinquanta vegades que no es pot córrer per aquí _____ sabates!

7. Emplena els buits amb *eh* o *he*, segons correspongui:

1. _____! Nois, veniu que veureu el regal que _____ comprat per a l'Agnès!

2. Jo no _____ dit que tu hagis mentit, _____?

3. No, _____! No paguis que ja _____ pagat jo abans.

Ortografia - Consonantisme: la ela geminada**1. Omple els buits amb *l* o *ll*:**

a) Era una pe___ícu__a a___ucinant i ininte___igible.

b) Quan s'estabi___itzi l'edifici farem la ree___ecció entre els inqui___ins.

c) Era molt inte___igent i re___igiós

d) Un e___efant obria la cercavi___a de Vi___anova.

e) Aquella famí___ia tenia molts mi___ions: gastava mi___ers d'euros només en
i___uminació i ca___efacció.

f) Van posar una te___a metà___ica al voltant d'aquella co___umna.

g) Faré una so___icitud per anar al co___egi electoral.

h) És a___èrgica al po___en, la ti___a, la mortade___a i la penici___ina.

2. Totes aquestes paraules s'escriuen amb l·l. Classifica-les en les caselles corresponents.

aquarel·la, oscil·lar, al·legoria, goril·la, apel·lar, síl·laba, il·lustrar, col·loqui, al·leluia, bèl·lic, Brussel·les, cal·ligrafia, vacil·lar, il·legal, mil·lenari, cristal·lí, al·lucinar, il·legible, col·laborar, al·lèrgia, caravel·la, destil·lar, pupil·la, el·lipse, il·legítim, col·locar, mil·lèsim, cèl·lula, al·licient, il·lès, excel·lent, instal·lar, franel·la, col·lega, til·la, novel·la, col·legi, mil·límetre, pel·lícula, metàl·lic, nul·la, pàl·lid, tranquil·la, mortadel·la, col·lecció, mil·ligram, il·lícit, il·limitat, col·lecta, varicel·la, paral·lel, pol·len, penicil·lina, il·lògic, col·lectiu, intel·ligent, il·luminar, interpel·lar, medul·la, il·lusió, violoncel·lista, rebel·lar-se, passarel·la.

COMENÇAMENT		FINAL		ALTRES
al·l		al·lar		
col·l		el·la		
il·l		el·lar		
mil·l		il·la		
		il·lar		

3. Omple els buits amb una L o amb una L·L:

1. És difícil trobar so__ució a aquest problema.
2. Ce__ebrarem com cal la Festa Major.
3. Una mo__ècula és un agregat d'àtoms, enllaçats entre ells químicament, que és elèctricament neutre.
4. Has de saber que això que vols fer és i__egal.
5. Ara es dedica a fer classes de re__igió.
6. M'agrada molt aquesta aquare__a.

7. La paraula *casaté* dues sí__abes.
8. Té una a__èrgia molt forta i no es troba bé.
9. A classe de ciències naturals avui hem parlat de la cè__u__a.
10. No facis tard al co__egi.
11. Aquest producte no està ben e__aborat.
12. La se__ecció catalana va fer unbon paper.
13. Va ser un esclat d'a__egria co__ectiu.
14. No van poder sufocar aquella rebe__ió.
15. No domina gaire el tema cu__inari.
16. No m'ha agradat gaire la pe__ícula.
17. Es banyava sempre en aquella ca__a.
18. Fa co__ecció de segells.
19. On has co__ocat el llibre?
20. Això no té cap a__icient per a mi.

Ortografia - Consonantisme: les consonants fricatives i africades

1. Omple els buits de les paraules següents amb la grafia o el dígrafs adequat (g/j, x/ix, tx/ig, tj/tg):

cartu____era

me____essa

mane____

pla____a

passe____em

____ocolata

lle____

despa____

flu____etes

trepj____ada

gre____ós

ma____

mi____ana

ra____ar

2. Escriu x, ix, j o g en els buits de les frases següents:

- a) Han rebut moltes que____es del ____erent dels grans magatzems.
- b) M'agrada l'or____ata de ____ufla d'aquell bar que té un por____o.
- c) Per curar-te el refredat en tindràs prou amb un ____arop i no caldrà utilitzar la ____eringa per donar-te in____eccions.
- d) Hem men____at un pe____ molt gre____ós.

e) Ets ___imple si penses que pots men___ar molta ___ocolata.

3 . Completa les cel·les amb la forma corresponent de nombre i gènere.

masculí singular	masculí plural	femení singular	femení plural
esbarjo		taronja	
	conserges	aranja	
banjo			pluges
canonge		soja	
marge			verges
estoig		metxa	
	sortejos		enveges

masculí singular	femení singular	masculí plural	femení plural
boig			
flonjo			
	monja		
mig			
lleig			

4. Emplena les cel·les amb la forma verbal corresponent del present d'indicatiu.

passejar	jo	assajar	nosaltres
	tu		ella
	ella		ells
onejar	la bandera	penjar	jo
	els sembrats		elles
arranjar	tu	menjar	vosaltres

ell	ella
nosaltres	jo

5. Totes les paraules del text següent que tenen el so de *jo* són excepcions a la regla. Classifica-les a la graella que hi ha a continuació:

Vaig telefonar al Jeroni, em vaig posar el jersei i me'n vaig anar al cinema amb ell. Projectaven la pel·lícula *La vida de Bryan*. Al començament en Jeroni em feia moltes objeccions sobre aquell Jesús que havia canviat la majestat d'altres versions per una picardia sorprenent. I sobre aquella Jerusalem tan semblant a les nostres ciutats actuals, si les sabem mirar per dins... Però cap al final, el sentia riure a cor què vols.

Vaig tornar a casa refeta, amb aquella injecció d'optimisme que en Jeroni em sap transmetre tant... Vaig jeure al sofà amb la televisió en marxa i em vaig adormir plàcidament fins l'endemà a les deu.

Paraules amb el so de <i>jo</i> que pertanyen al món hebreu	Paraules amb el grup <i>-jecc-</i> o <i>-ject-</i> a l'interior	Altres paraules que s'escriuen amb <i>je-</i>

6. Emplena els buits de les paraules següents. Totes contenen grups *-tg-* o *-tj-*.

En aquelles plat__es s'ha d'anar amb peus de plom perquè hi ha eriçons per tot arreu.

En Miquel no hi posa mai els peus, a la llot__a del Liceu.

Se li van fer malbé les mit__es de tant estar-se a peu dret.

El met__e ens li ha aconsellat que visqui en un pis que estigui a peu pla.

En Josep sap molt bé on trepit__a. No es ficarà pas de peus a la galleda.

No pensa moure ni un peu per vendre's la plaça del garat__e.

La sentència d'aquest jut__e no té ni cap ni peus.

7. Emplena els buits del text següent amb *x* o *ix*, segons calgui:

En __avier és un __icot molt ei__erit. Té dotze anys i bai__a cada divendres -dia de mercat del poble- a comprar. Va __iulant, o __errant amb un amic que se li afege__ a mig camí, o caçant llangarda__os sota les mates de bo__.

Un cop al poble, es dedica a comprar: fruita, pe__, carn... Demana una ca__a de fusta, hi fica tot el que ha comprat i la de__a a Cal Co___. Son pare ja vindrà a recollir-ho tot.

La tornada a casa és més fe__uga: mar__a a poc a poc perquè fa pujada i a migdia el sol l'obliga a deturar-se a l'ombra d'algun arbre per e__ugar-se la suor o __arrupar la poca aigua que li queda a la cantimplora.

8. Emplena els buits amb alguna d'aquestes grafies: j, g, tj, tg, tx, ig, x, ix.

El canon__e de l'església de Pla__a d'Aro, mossèn Ale__ Planesdamunt, va anar a visitar el re__idor d'urbanisme i de l'habita__e de l'ajuntament, el senyor __eremies Casadavall. Hi anava un __ic ango__at i molt enu__at __a que les escle__es de l'escola parroquial que ell diri__e__ cada cop es feien més gru__udes, estava convençut que les parets no aguantarien pas fins al ma__ o al __uny d'aquell curs i temia per la seguretat dels __icots i __icotes del col·le__i.

No era la primera vegada que es que__ava. Ho havia fet per escrit des del despa__ en repetides ocasions, havia via__at fins a __irona per veure's amb els de la Diputació, havia fet campanya pública entre els feligresos molts diumen__es i, sobretot, s'havia diri__it a tots els càrrecs de l'administració local: el re__idor, l'alcalde, el de seguretat ciutadana, el d'affers socials... __a no sabia com fer-s'ho perquè li fessin cas.

Ortografia - Consonantisme: les consonants nasals

1. Omple els buits de les frases següents amb m, n, mp, nv o Θ :

- Aquell a____fibi dibuixava una circu____ferència en moure's per terra.
- Després d'e____filar-se va quedar im____òbil.
- Va demanar un can____i per anar a jugar a ten____is.
- Aquell sofà és molt co____fortable: hi llegiré un co____te.
- Vés amb co____te amb els co____tes que fan els co____tes: sempre s'equivoquen al seu favor!

2. Omple els buits del text següent amb les *m* o *n* que calguin.

L'a__bient aquell dia era molt agradable. El te__ps havia ca__viat i el sol ja s'havia fet o__ipresent. La Ge__a va voler celebrar-ho i va fer una volta per la ciutat a__b l'autobús de circu__val·lació. Ta__poc no feia gens de ve__t i els arbres de les avi__gudes estave__ i __òbils, com si s'acabessin de despertar d'un so__i profund.

La gent sortia a trobar-se pel carrer. Se saludaven, co__versaven tranquils, comentave__ la te__pesta dels dies anteriors o anave__ a passejar. La ciutat s'havia co__vertit altra vegada en allò que la definia: un formiguer d'anades i vingudes, un lloc d'interca__vi co__plex de serveis i productes, un i__ens diàleg d'i__teressos, un autèntic e__bolic de co__exions, de referè__cies, d'anuncis, d'ofertes i demandes, d'a__bicions i desencisos.

3. Emplena els buits amb *n, m, ny, o mp*.

Al bateig de l'Adrià van repartir co__fits i van i__flar un munt de globus.
 Han e__presonat el co__table per un presu__te robatori
 Durant la festa major de Pinets van col·locar una colu__a cada xa__frà.
 Me__tre e__fonsava el pi__zell a l'a__polla pe__sava que les circu__stàncies actuals
 eren i__illorables.
 La i__fermera del doctor Piqué, molt e__fadada, li va fer una co__fidència important.
 Em va co__fessar que no li agradava l'e__focament d'aquell treball.
 La Josefina es va e__nfortir molt amb aquell trio__f tan espectacular.
 L'Assu__ta està e__feinada escrivint un co__te per a i__fants.
 Tots els a__fibis eren un una zona en forma de circu__ferència.
 No podia ser i__ocent perquè hi havia les seves e__pre__tes en el sobre e__etzinat.

4. Omple els buits d'aquest text amb *m, n, mm, mn, mp, nm, nn o ny*.

Mirant e__rere només vèiem una de__sa cortina de fu__, però el cel estava tan e__uolat
 que fu__ i boira aviat es co__fonguere__. Quan nosaltres ja havie__ fugit d'aquell tur__ent
 i__suportable, e__ va començar un altre, que la te__pesta, ta__ateix, era millor perquè,
 com a míni__, no sentie__ l'escalfor del foc. Més tard, sentíre__ uns crits; no sabíem si
 eren de trio__f o de me__spreu per la nostra fugida, però ningú no es va i__utar i vam
 seguir caminant. La co__fusió es va produir en arribar al poblat i veure tantes galtes
 i__flades.

5. Omple els buits d'aquest text amb *m, n, mm, mn, nm, nn o ny*.

2. L'amor

El significat del vocabulari de l'amor no coincideix co__pletament en diferents idiomes.
 El castellà té una doble co__otació en el co__cepte de l'amor i els seus *te quiero (et vull)*
 estan força co__ectats a__b la possessió. Els *te amo*, en ca__vi, reflecteixen un
 co__cepte específic per a relacions de parella. En anglès, l'expressió *I love you*
 (m'encantes) és poc exclusiva; un anglès ta__bé pot *love* la sangria, el whisky i el vodka.
 El català *t'estimo* és força més i__aterial que els exe__ples anteriors (*te aprecio* en
 castellà, *I esteem you* en anglès). De fet, molts catalanoparlants dubte__ si la família de
 paraules encapçalada per amor és no defectiva. Teni__ mots del tipus *amant*, això és
 clar, però què opineu de frases com: *No et deixes 'amar'*? I és que si ens hi fixe__, les
 paraules ens des/cobreixen més del que ens pense__.
 Un últim exe__ple: els catalans i els alema__s sempre *fem l'amor*. En d'altres paraules:
 X i Y fan l'amor oferint-se de manera altruista. Ta__ateix, els anglòfons poden posar
 l'è__fasi a fer-lo o, a l'inrevés, a rebre'l, ja que poden *make love* o bé *have sex*. E__
 seguiu, oi? La co__emoració de Sant Valentí pot ser una ocasió apropiada per

reflexionar sobre el sorprenent efecte que els mots produeixen a cada una de les nostres relacions.

[Extret i manipulat de S. Faura, *Avui*, 27/02/97]

Ortografia - Consonantisme: les consonants vibrants

1. Escriu r, rr o Θ en els buits de les frases següents:

- He a___ibat el prime___.
- El cel era cla___ quan vaig ana___ a dormi___.
- Vaig teni___ moltes esga___ifances i tremolo___s.
- Aquell enca___egat de guarda___oba sempre t'oferia un som___iure.
- Van a___encar aquell a___bre de soca___el perquè feia nosa per al con___eu.
- Li agrada molt en___aonar.

2. Escriu al costat de cada paraula el mot del qual es deriva:

maduresa	
dirigible	
olorós	
talleret	
duresa	
barberia	
claredat	
pintora	
poruga	
calorosa	

3. Fes una paraules derivades utilitzant les terminacions -ar, -er, -or, -dor :

menjar	
préssec	
alzinar	
mentir	
pastís	
moc	
taronja	
formiga	
esborrar	
dolç	
córrer	
pres	
plorar	
campanar	
encendre	
cobrar	
obrir	
aspirar	

4. Digues quines R finals es pronuncien.

Carter	Amor	solter	honor	foscor	gir
enyor	Pastor	radar	senyor	car	por
Calmar	horror	Nedar	pur	Clar	rumor
cor	Mar	mar	Dir	motor	cremor
Restar	Robar	Tocar	bar	Mirar	far

Ortografia - Consonantisme: la essa sorda i la essa sonora

1. Ompliu els buits de les paraules següents amb s - ss - c - ç o z segons convingui i després classifica-les a la columna que els correspongui.

al__inar, caba__os, ama__ona, alli__onar, emi__ió, tro__, esmor__ar,
 arri__ar, marque__a, esperan__a, recompèn__a, a__olellar, tra__ar, mar__,
 pè__ol, __ebra, pla__es, con__ell, anestè__ia, dan__a, ca__a, ca__a.

<i>/Z/</i> (essa sonora)	<i>/S/</i> (essa sorda)

2. Omple els buits de les frases següents amb S o Z, segons correspongui.

1. En aquell edifici han po__at una porta gri__a.
2. Va comprar una dot__ena d'ous.
3. Al __oològic vam veure una __ebra.
4. L'explo__ió va causar la mort de quin__e persones.
5. Vam esmor__ar en una ma__ia era molt vella.
6. El balanç del mes de de__embre és po__itiu.
7. Han trobat objectes de bron__e al costat del tronc d'una al__ina
8. El pin__ell és massa gruixut.
9. Posar un __ero és una co__a ben sen__illa.
10. Lluiten per una bona cau__a.
11. Les le__ions de menisc són ca__os complicats.
12. Va donar una ro__a a la don__ella mentre tots aplaudien amb entu__iasme.
13. Van caminar tret__e dies pel de__ert.
14. La cri__i és evident si mirem el re__ultat de l'anàli__i.

3. Omple els espais buits de les frases següents amb les grafies S, SS, C, Ç, segons convingui:

1. No són capa____os de fer un projecte intere____ant.
2. El capità el va reempla____ar al timó.
3. El noi es va aja____ar per dormir en un racó de la masia.
4. Semblaven uns é____ers ra____ionals.
5. Tots es van a____eure en cercle i no van fer gens de fre____a.
6. Malgrat les seves amena____es, no va ser po__ible que a__istissin a la reunió.
7. Demanava que li done____in una ta__a de xocolata ben espe____a.
8. Va guanyar alguna pe____eta i les coses van comen____ar a canviar.
9. El noi va emmalaltir i els metges van dir que nece____itava un clima sa.
10. Els profe____ors van dir que tenia una voca____ió científica.

4. Omple els espais buits de les frases següents amb les grafies S, SS, C, Ç, segons convingui:

1. La mestre____a tenia els cabells arri____ats.
2. M'he pres una ta____a de llet.
3. Un noi for____a tra____ut demanava un tro____ de pa.
4. No comen____is a to____ir.
5. Prop de la pla____eta hi ha una ba____a.
6. Hi ha una ca____ola plena de ____igrons.

-
7. L'edifici té una fa_____ana modernista.
 8. El pa_____adís era ple de gent disfre_____ada.
 9. Aquella afirma_____ió va donar lloc a una discu_____ió.
 10. Van posar el llu_____ sobre el gla_____.
 11. No heu de perdre la pa_____ièn_____ia.
 12. Al voltant de la feli_____itació dibuixeu una _____anefa.
 13. És una situa_____ió e_____tranya.
 14. Els e_____trangers volen comprar pan_____es.
 15. Fes una amanida d'en_____iam i _____eba.
 16. No és po_____ible que mengi tants dol_____os.

5. Omple els espais buits amb les grafies adequades:

1. Vols veure cerve_____a?
2. Quina és la data del ven_____iment?
3. Aquest lla_____és ma_____a petit.
4. Vi_____ita tots els pi_____os.
5. No seguis en el balan_____í.
6. La go_____a corria de pre_____a.
7. Anava a ca_____ar llebres.
8. El va abra_____ar amb tendre_____a.
9. Té una col\$lecció d'objectes de terri_____a.
10. No trobava el llapi_____ i el tenia davant dels na_____os.
11. Llen_____a els tro_____os de fusta a les escombraries.
12. Em va mirar amb estranye_____a.
13. Hem de comprar matala_____os nous.
14. Els mitjans són esca_____os.
15. Fas un pas deci_____iu.
16. Entre un poble i l'altre hi ha una distància curtí_____ima.
17. Preci_____ament acabem de re_____oldre el problema.
18. Aquells é_____ers tenien molta fanta_____ia.
19. El _____im de la muntanya era altí_____im.
20. Parlava confu_____ament.

Ortografia - La síl·laba**1. Separa per síl·labes les paraules següents tot tenint en compte si les vocals en contacte formen o no diftong.**

Exemple: beure beu-re

1. xemeneia	_____	11. situació	_____
2. restaurant	_____	12. deutes	_____
3. guanyador	_____	13. oficial	_____
4. entaular-se	_____	14. ciències	_____
5. desmai	_____	15. campionat	_____
6. peatge	_____	16. estudiant	_____
7. freqüència	_____	17. cuinera	_____
8. distreure	_____	18. suficient	_____
9. llenguatge	_____	19. justícia	_____
10. xerraire	_____	20. maniobra	_____

2. Separa aquestes paraules en síl·labes:

bicicleta	<i>bi-ci-cle-ta</i>	pastís	
cavall		biberó	
mocador		xocolata	
llençol		llibreta	
sabater		caçadora	
clarinet		bolígraf	
ximpanzé		xiclet	
ordinador		matemàtica	

3. Classifica aquestes paraules segons el nombre de síl·labes:

metge, motxilla, pesseta, botigueta, serrell, maduixes, capsa, pingüí, fletxa, mitjó, pissarra, calaixera, platja, rellotger, barqueta, escena, guilla, formatge, piscina, llana, canya, caixera, col·legi, cotxe, llenya, lloca, til·la

2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes
<i>mitjó</i>	<i>formatge</i>	<i>botigueta</i>

4. Subratlla els mots on hi hagi un diftong i digues si és decreixent (d) o creixent (c):

sentiria	caure	distribució	meitat	filosofia
cueta	qualitat	guineu	guardiola	quin

5. Divideix en síl·labes els mots següents:

historiografia	ianqui	dèieu	escriurien	feia	lluent
freqüència	rumies	airejar	reietó	tortuós	dieu

6. Llegeix el text següent i col·loca en una columna els mots amb diftong decreixent i en una altra els mots amb diftong creixent:

L'ungüent que fa servir l'àvia per guarir el mal de ronyons és una eina molt eficaç. Jo no m'ho creia, però quan me'l van posar em va passar el dolor. Si mai tens cap malaltia de ronyó, ja veuràs que és veritat.

diftongs decreixents	diftongs creixents

Ortografia - L'accentuació i dièresi**1. Posa els accents que calgui al text següent:**

“La resta d'aquell dia va confirmar les meves primeres impressions, i em va fer pensar que havia trobat el bon camí. A la tarda vam anar a passejar pel caminet que hi havia darrere de la casa, i la meua opinió del bosc va començar a canviar: tenia la seva gràcia si s'utilitzava per a activitats purament lúdiques. (...) Fins i tot hi vaig trobar un cadàver ja madur de colom, que vaig rebolcar durant uns minuts, fixant-me especialment en aquelles zones de més difícil accés darrere del coll i de les orelles. Tot plegat, un lloc divertit de visitar, el bosc. No m'agradaria viure-hi, es clar, i ja no hi estava obligat”.

Peter Mayle, *Una vida de gos*

2. Accentua els consells alimentaris que ens dona l'Isma de TV3:

“*Les persones diabetiques* han de tenir en compte que hauran de substituir aliments preparats i condiments dolços per altres fets a casa amb edulcorants que no desequilibrin els nivells de sucre a la sang.

Atenció a l'hora de menjar caramels, llaminadures o begudes refrescants entre hores o substituint apats: s'ha de limitar-ne el consum.

Per no passar gana, cal menjar a les hores i la quantitat necessària. Els nens han de fer tots els apats, a les hores adequades, i berenar moderadament per poder sopar després. El menjar ha de ser considerat com el que es: una manera de "recuperar el combustible" en companyia d'altres persones. Mai no ha de ser ni un premi ni un castig. Els nens han d'anar incorporant a la seva dieta tot tipus d'aliment. Per això, hem d'introduir-los nous sabors progressivament. La millor manera perquè s'interessin per aquests aliments és que vegin que les altres persones de la família en mengen.

Quan mengem cereals, triem-los integrals i no hi afegim sucre o mel. El sucre i la mel s'han de menjar amb moderació. Ah, i recordeu de rentar-vos les dents després de cada apat. La mel s'enganxa a les dents i provoca caries. Per evitar les flatulències s'han de mastegar be

els aliments i prendre una infusió de camamilla amb anís estrellat després dels àpats. També cal menjar amb moderació aliments com la col, la coliflor, els pesols, els cigrons i les carxofes. I, si en mengem, prenem un iogurt natural per postres.

De llet sencera, les persones adultes, si tenen bona salut, en poden prendre, però, en general, s'aconsella, per ajudar a reduir la quantitat de greixos de l'alimentació, prendre la llet descremada, sobretot si es té colesterol, diabetis o àcid uric. Les dones embarassades, en període de lactància o en la menopausa, també poden prendre llet sencera per ajudar a absorbir el calci.

A casa es poden tenir espècies que us agradin, llimona, ceba o alguna vinagreta que serviran per donar-li un toc final al plat i us faran reduir el consum de sal. “

3. Escull, de les paraules del parèntesi, l'adequada per a cada espai en blanc:

- a) Aquella _____ sempre _____ menjar als gats. (dona/dóna)
- b) Per què no _____ mai almoïna a les _____? (dones/dónes)
- c) _____ mare no pot fer res amb la _____ esquerra perquè la duu enguixada. (ma/mà)
- d) _____ que explica, jo diria que li han pres el _____ (pel/pèl).
- e) Trobo que no l'has esquilat gaire _____ aquest _____. (be/bé)
- f) Aquell senyor tenia molt pocs _____: només tres _____ i dues vaques. (bens/béns)
- g) Quan dinàvem a casa bevíem amb porró, però quan anàvem d'excursió ens emportàvem la _____. (bota/bóta)
- h) Aquesta _____ m'ha deixat el dit petit ben lligat. Miraré la farmaciola, a veure què m'hi puc posar. (bota/bóta)
- i) Les religions monoteïstes resen a un sol _____, però les politeïstes poden resar-ne a _____ o més. (deu/déu)
- j) _____ diu que el país va endavant, però no _____ veritat. Aquest _____ el _____ que s'ha registrat _____ atur. (mes/més/es/és)
- k) Els meus _____ sempre van _____. Però les _____, que són més petites, mai van _____. Sempre porten taques a la samarreta.

(nets/néts/netes/nétes)

- l) _____ germà diu que en aquest _____ no hi vol portar fills. (mon/món)
- m) Aquests nens _____ molt nerviosos i no tenen mai _____. (son/són)
- n) _____ ja li heu dit que _____, ara no us hi podeu negar. (si/sí)
- o) _____ em dius ara? _____ el Joan no ve? Truca-li i digues-li _____ vingui. És molt important. (que/què)
- p) Els _____ d'aquell zoològic només tenien la pell i els _____. (ossos/óssos)
- q) Sempre _____ uns homes que _____ ulleres de sol. (venen/vénen)
- r) Marta! _____ aquest pot. Dins hi ha el _____. (te/té)

4. Posa l'accent gràfic on calgui:

- a) Quin mes d'agost mes xafogos que ha fet!
- b) Encara te massa dependencia del cafe, no aconseguira deixar-lo.
- c) No et tallis ni un pel, dona! Fes-ho!
- d) Per que no vens? Veuras els bens pasturant...
- e) No se que dir-te, es dificil prendre una decisio amb rapidesa.
- f) Si et dona els resultats de l'analisi, porta'ls a la seva neta.
- g) Soc una ingenua i aixo no es bo per anar pel mon.
- h) Si, hi ha una floristeria dos carrers mes avall.
- i) Fes-ne un bon us, si no, te'n quedaras sense ben aviat.
- j) Abans viviem en un entresol molt fosc, pero ara vivim en un atic fantastic.
- k) Si fessiu bondat us trobarieu molt millor.
- l) M'agradaria que coneguessis el meu germa mitja.
- m) Ves al forn de la plaça i compra un pa de pages de mig quilo.
- n) Que es allo d'alla baix?
- o) A mi m'agradaria que tots plegats ens esforcessim mes.

5. Posa la dièresi on calgui:

aigua	lluiment	continuitat	conduint
diurètic	reincidir	destruint	arcaics
canvii	heterogeneïtat	increïble	veinat
egoisme	ruïna	diurn	reull
amoinar	intuïció	aiguera	contraïndicat
coincidir	obeïria	agraïm	questionar

6. Col·loca les dièresis que calgui:

- És d'agrair que hàgiu convidat tota la classe a la festa.
- En Quim abans traduïa molts documents, però ara només en corregeix.
- Sempre havia intuït que li agradaves a la Teresa.
- La fàbrica produirà excedents per a un mes.
- El mossèn del poble beneïa els infants amb aigua beneïta.
- Sabies que estan construint un gratacel al meu barri?
- Us agrairíem que ens ho comunicéssiu amb temps.
- Qui posseeix els mitjans de comunicació gaudeix de molt poder.
- Lluïsa, cal que canviïs d'actitud!
- Si conduïm amb prudència hi haurà menys accidents.

7. Posa la dièresi on calgui:

pinguí	Lluisa	aqueducte	veïna
raïm	laïca	sequència	peuc
xemeneïa	ambiguitat	quatre	oida
països	heroïna	ensaimada	cinquanta
aiguera	païsatge	frequent	unguent

questió	aigua	produit	produir
veia	conduia	conduint	almoïna

8. Col·loca els accents i les dièresis que falten en aquest article:

Encara que al matí tots anem una mica de bolit, hi ha deu o quinze minuts que caldria dedicar a fer un esmorzar com Deu mana. En teoria, fa més de set hores que estem en dejú i tenim al davant tot un matí de feina; dos motius més que suficients per esmorzar equilibradament. I no s'hi val a prendre un cafè amb llet aigualit o menjotejar una pasteta embolicada.

El rendiment laboral al matí amb l'estómac buit és molt diferent que amb l'estómac ple. Malauradament, hi ha més d'un 10 % de la població del nostre país que va a treballar sense menjar res. Perquè l'esmorzar aportí el 25 % de l'energia de la jornada, els experts recomanen una ingesta de lactis, cereals i fruita. Per descomptat, el cafè o te també hi són inclosos, però no són, en cap cas, imprescindibles.

Un ou pot aportar una dosi extra de proteïnes ideal per als nens en edat de creixement. Actualment, està demostrat que els ous són més saludables del que es pensava.

La fruita natural –la menja més vitamínica i nutritiva que existeix– sempre és més recomanable que els sucus empaquetats que es venen.

Fragments de "Esmorzar: el primer plaer del dia", *Descobrir Cuina*, núm. 23

9. Accentua les paraules que calguin:

- La Nuria te la parada de l'autobus just davant del jardí d'aquell palau.
- Aquest estiu fare un curs intensiu de portugués.
- Es normal que fessim allo. Ja saps com som tots plegats!
- Si no obrissiu la porta de bat a bat no passariu fred.
- Aquest mes d'agost no recorrere mon. El passare amb la família de València amb mon pare.
- Abans, als avis, tothom els parlava de vos. Ara són pocs els que ho fan.
- Us hi heu de fixar be. Si en feu un bon us les coses duren més anys.

h) Ja ho se que venen a vendre al bar mes que abans. Deuen tenir bona epoca i venen mes roses que el mes passat.

10. Posa l'accent a totes les paraules que n'haurien de portar.

1. Diuen que en un estat **democràtic és legítim** que hi hagi **exèrcit**.
2. **L'assassí** va observar amb **atenció** i va matar el **burgès**.
3. El **caràcter dèbil** del **líder** no va tenir cap **èxit**.
4. La **justícia** en molts **països** es troba en **decadència**.
5. **Després** de menjar-se **l'entrepà** va prendre's una copeta de **xerès**.
6. En un ambient molt **àrid** la terra es torna **estèril**
7. La **família** del **guàrdia** era una **delícia**.
8. **L'observació** d'elements **microscòpics és** la **passió** de **l'Antònia**.
9. **L'ambulància** que estava a la **intempèrie** va omplir-se de **brutícia**.
10. Ha canviat de **professió** i ara ha d'agafar **l'automòbil** cada dia.
11. Calia trobar una **solució** per acabar amb aquell ambient tan **sorollós**.
12. El **café** que fan a **l'estació** té un sabor **deliciós**.
13. Els **acròbates** van fer una **actuació** per a la **parròquia**.
14. En **Julià** no **té** cap **noció d'història** de la llengua.
15. Necessitem que ens torneu la **fotocòpia**, volem fer-hi una **modificació**
16. El **desè germà** de la Marta ha estat el **campió** de la **competició**.
17. En aquell indret es passava de l'ambient **boirós** al **calorós**.
18. **L'organització** del **zoològic** era totalment **caòtica**.

11. Accentua. Cada frase té dues paraules amb una e que has d'accentuar.

1. L'Enric des que estudia anglès ho escriu tot al revés.
2. L'Ignasi només vol menjar el puré que li fa la mare.
3. El promès de l'Anna treballa de tècnic en una empresa d'informàtica.
4. Suècia i Grècia són els dos països europeus que no he visitat.
5. El Sr. Massagué va portar la Mercè a urgències.
6. Els seus pares eren de València però ell va néixer a Dinamarca.
7. Sense paciència no pot haver-hi convivència.
8. Les celebracions no li agraden perquè li recorden males experiències.
9. La línia aèria amb què viatjo va a Amèrica.
10. Moltes persones al·lèrgiques s'han de vacunar amb freqüència.

12. Posa els accents que calgui a les paraules del text següent:**Por a aixecar el vol**

L'avió és el mitjà de transport més ràpid, però també el més temut. Angoixa, mans xopes i fredes, l'estómac al coll i batecs accelerats són alguns dels símptomes que experimenten els que senten pànic quan són dalt l'avió. Qualsevol sotrac és per a ells el preludi d'una caiguda en picat, i un soroll inusual, l'avís que ha arribat l'hora d'encomanar-se a Déu o al diable abans de morir. A aquestes persones sempre els queda la possibilitat de no aixecar mai el vol i fer viatges per terra i mar, cosa que els suposarà una inversió de temps bastant més elevada i un risc d'accident molt superior a l'enregistrat a l'aire.

Hi ha qui viatja per gust i hi ha qui ho fa per necessitat. Per a aquell a qui li agrada fer el turista, el plaer de visitar terres exòtiques pot compensar les tortures passades a 9.000 metres de terra ferma. Ara que es porta tant això de viatjar en condicions extremes com endinsar-se a la selva, dormir entre escorpins, escurçons i núvols de mosquits a sobre de màrfegues incòmodes, durant una setmana i sense dret a dutxa; baixar ràpids i fer cims; menjar tsampa per esmorzar i cocodril a la brasa per sopar; posar l'organisme a disposició de tota mena de virus i bacteris nocius... El pànic del viatge en avió serà un bon començament per al turisme d'aventura.

[Text manipulat extret de *Avui, diumenge*, 10 de juliol de 1994]

13. Posa els accents que falten en aquestes frases:

1. Aquest mes farem vacances i tindrem més temps per llegir.
2. T'he fet una tassa de cafè, perquè sé que no t'agrada el te.
3. Avui no fa sol.
4. Això no us farà mal.
5. Us van deixar la casa ben neta i arreglada.
6. Al mercat venen móres.
7. L'avi dóna un pastís al nét.
8. Vénen cada dia a les quatre.
9. En aquest món tot són problemes.
10. No sé qui sóc ni què vull.
11. L'ós té el pèl llarg.
12. És un joc molt divertit.
13. Què feu ara?

14. Col·loca un dels dos mots proposats a l'espai en blanc:

- a. Aquest exercici no està _____(be / bé), l'hauràs de repetir.
- b. Aquest _____(be / bé) és molt tendre.
- c. Hem omplert totes les _____(bótes / botes) de vi ranci.
- d. Es pensa que és un _____(déu / deu), no creu que es pugui equivocar.
- e. No li donis això a la teva _____(dóna / dona), _____-li (dóna / dona) aquest.
- f. _____(Què / que) feu , badocs?
- g. Us vaig dir _____(que / què) no m'esperéssiu.
- h. El seu _____(net / nét) sempre és _____(molt / mòlt) _____(nét / net).
- i. Faré un pastís de _____(móres / mores).
- j. _____(sí / si), _____(sí / si) ara et va _____(bé / be), vull que m'ho expliquis.
- k. _____(sóc / soc) el teu millor amic.
- l. _____(véns / vens) amb nosaltres o no?
- m. _____(fóra / fora) impossible acabar aquesta feina sense el teu ajut.
- n. _____(què / que) vols _____(què / que) et digui?
- o. No _____(sé / se) _____(sí / si) ets tu o ella qui ha de fer aquesta feina.
- p. Aquest _____(sòl / sol) no _____(és / es) el _____(més / mes) adequat per al conreu del blat.
- q. L' he trobat _____(pels / pèls) _____(pels / pèls). _____(sí / si) arriba a passar pel carrer de la dreta no ens trobem.
- r. El _____(mèu / meu) gat fa uns _____(mèus / meus) terribles.

15. En aquestes frases falten tots els accents. Posa'ls.

- Te, agafa la tassa de te que crema molt.
- Us explicare l'us que en poden fer d'aquestes caixes.
- Es molt llesta, per això no es va equivocar.
- Es va passar un pel, però ho va fer per al seu germa.
- Si dones això a les dones de la reunió estaran molt contentes.
- Si venen aviat anirem a veure que venen en aquelles parades de la plaça.
- Es pensa que encara es d'hora.
- Aquest negoci no em dona cap benefici.
- Que em dones si jo et dono aquest cromó?
- Cada vegada que vens a fer negocis, vens coses noves.

- Deu ser un gran entusiasta de la mitologia perquè sap els noms de tots els deus grecs i romans.
- El mes de gener es el mes més fred de l'any.
- Pel seu aniversari li regalare un jersei de pel d'angora.
- No se res dels papers de que em parles.
- Son molt dormilegues, s'han llevat a les onze i encara tenen son.

Morfosintaxi - L'article

1. Escriu les formes del singular:

els universos		els uranis	
les abraçades		les italianes	
els helicòpters		les universitats	
les estufes		les illes	
les oques		els iogurts	
els ullals		els hotels	
els adhesius		les ungles	
les agulles		els únics	

2. Escriu en singular mirant la forma de l'article:

1. els alumnes: _____	12. les oficines: _____
2. les estores: _____	13. les oques: _____
3. les herbes: _____	14. els himnes: _____
4. els anells: _____	15. les argolles: _____
5. les històries: _____	16. els esquelets: _____
6. els espais: _____	17. els ànecs: _____
7. els assassins: _____	18. les opinions: _____
8. els hereus: _____	19. les esquidores: _____
9. els imperis: _____	20. els altaveus: _____
10. els esquers: _____	
11. les indicacions: _____	

3. Posa al singular els articles i els noms que trobaràs a continuació:

els embuts	els interessos	les espatlles	les ostres
els oficis	les olives	les ones	els aires
els episodis	les incerteses	els instituts	les obres
els codis	els àngels	les àguiles	els arquers

4. Escriu l'article en la forma que correspongui davant dels mots següents:

1.....habilitat	2.....home	3.....ull de poll	4.....urpa	5.....idea
6.....homenatge	7.....únic	8.....indiot	9.....humilitat	10...independència
11.....ungüent	12.....urbà	13.....infant	14.....improvisació	15.....humor
16.....urbanisme	17.....imatge	18.....índex	19.....unió	21.....aire

5. Passa al singular els següents grups. Vigila perquè de vegades la contracció es desfà.

cap als carrers	
als aspirants	
de les àvies	
per als infermers	
a les hores	
dels invents	
pels senyals	
des dels hiverns	
fins als horts	
per a les noies	
de les aprenentes	
de les escoles	
amb les opressions	

6. Completa les oracions següents amb la preposició i l'article que convingui:

1. Vaig _____despatx.
2. Vaig _____alberg.
3. Escric _____meu company.
4. Escric _____meu alumne.
5. Vinc _____últim concert.
6. Viuen al Portal _____Àngel.
7. Tot ho explica _____seus pares.
8. Estic llegint una novel·la _____millor autor romanès.
9. Estic llegint una novel·la _____autor de *La metamorfosi*.

7. Substitueix el substantiu dels grups següents pel que hi ha entre parèntesis i fes les modificacions que calgui a la resta d'elements de la frase.

1.	Ex.: de la cuina (menjador)	<u>del menjador</u>
2.	per al Ramon (Albert)	_____
3.	cap a la ciutat (poble)	_____
4.	a la primavera (hivern)	_____
5.	a l'estació (tren)	_____
6.	de la mar (oceà)	_____
7.	al juny (abril)	_____
8.	des de la terrassa (balcó)	_____

Morfosintaxi - El substantiu**1. Canvia el gènere dels substantius següents:**

el nét:	el degà:
el psicòleg:	la cabra:
el cavall:	el cosí:
l'amic:	l'actor:
la bruixa:	l'amo:
la modista:	el mestre:

el pediatre:

l'ós:

l'avi:

el jutge:

el boletaire:

el veí:

el graduat:

l'hereu:

la balena femella:

l'heroi:

2. Canvia el nombre dels substantius següents:

l'accés:

la gimnàstica:

l'assaig:

la piga:

el test:

la febre:

la taronja:

l'adhesió:

l'aigua:

el desig:

el bebè:

el bacallà:

el braç:

el feix:

el text:

el reflex:

l'esperança:

el nus:

el danès:

el llapis:

3. Completa la graella de substantius següent:

<i>Masculí singular</i>	<i>Femení singular</i>	<i>Masculí plural</i>	<i>Femení plural</i>
mestre			
		capitans	
			filles
		suecs	
ós			
		comtes	
gall			

		ciclistes	
emperador			
		filòlegs	
homicida			
ninotaire			
			bruixes
		llops	
		amics	
		nebots	
espòs			
príncep			

4. Encercla l'opció correcta tenint en compte el gènere del substantiu:

- Tinc *el / la* costum d'apagar *tots els / totes les* llums que cremen per res.
- Demana *el / la* compte i veuràs què et cobren *dels / de les* espinacs a la catalana.
- Per pagar-li *el / la* dot han contret *un bon / una bona* deute.
- El / La* sida és *un / una* síndrome que actualment es coneix força.
- Viu *als / a les* afores; té una casa molt assolellada, amb *molt / molta* llum.
- Li han de fer *un / una* anàlisi per veure si és al·lèrgica *als / a les* llegums.
- Fes-li *un / una* senyal i a veure si ens veu.
- Neteja-ho amb lleixiu *groc / groga*; potser marxa *aquest / aquesta* olor.
- Ja portaré jo *els / les* postres.

5. Escriu en singular les frases següents:

1. Porto les jaquetes a la tintoreria?	
2. Compra unes pizzes per dinar.	

3. Als matins sempre li molt costa llevar-se.	
4. Té uns despatxos al carrer Verdi .	
5. He vist uns testos a la terrassa.	
6. Fa els problemes amb la calculadora.	
7. Hi ha uns capitans a proa.	
8. Hi havia uns tigres de l'Àfrica.	
9. Hem vist uns óssos blancs.	
10. Uns gossos amb uns ossos.	
11. En aquest edifici hi ha dos despatxos.	
12. Aquests són els cosins de la nena.	
13. Volen trucar a les mares per telèfon.	
14. Ara passen els gegants i les gegantes!	

6. Fes el plural dels substantius següents:

mà		camí	
carbó		escorpí	
excursió		temps	
tub		anorac	
pròleg		nínxol	
enciam		engany	
paret		passeig	
calaix		despatx	
anís		vernís	

pas		tros	
poeta		reflex	
pa		gegant	
geganta		fava	
gerra		boca	
aigua		puça	
pasqua		platja	
monja		taronja	
corretja		metge	
esperança		temença	
mareig		bateig	
verge		forja	
oca		rosca	
bosc		text	
autobús		pis	
comitè		imprès	

Morfosintaxi - L'adjectiu

1. Completa la graella d'adjectius següent:

<i>Masculí singular</i>	<i>Femení singular</i>	<i>Masculí plural</i>	<i>Femení plural</i>
cru			
		gros	
	rossa		
			amples
		nous	
	sàvia		
ric			

		vells	
	resseca		
brut			
		pobres	
sord			
		tranquils	
poruc			
	elegant		
		ignorants	

2. Completa el text següent amb les formes adequades dels adjectius entre parèntesis:

A la Maria li agradava aquell paisatge d'una tarda de març _____ (tranquil) i _____ (agradable), gens _____ (fred) que feia preveure l'arribada de la primavera, amb les seves tonalitats _____ (blau) i _____ (fresc), amb colors molt resplendents que despertaven les ganes de viure, de ser _____ (feliç), de superar les situacions _____ (ardu) i _____ (complex) de la vida. Contrastava, també, amb l'estació _____ (gris), _____ (plujós) i _____ (emboirat) que acabava de deixar enrere.

3. Converteix en femenins aquests adjectius referits a persones:

moix		abstret		somador	
absent		actiu		treballador	
tenaç		incansable		infatigable	
dormilega		gandul		pansit	
polit		sibarita		auster	
sensual		entusiasta		sorprenent	
bocabadat		estupefacte		sorprès	
esquerp		afable		amable	

famolenc		diligent		lletraferit	
cordial		entranyable		feliç	
àgil		feixuc		inquiet	
rialler		agraït		agressiu	
bel·licós		combatiu		groller	
satisfet		jovial		bromista	
festiu		boig		arrogant	

4. Destria els adjectius següents en dues llistes: una per als d'una terminació i una altra per als de dues. En la columna de dues terminacions escriu el femení.

pobre, gris, cortès, lliure, savi, serè, elegant, esquerre, idiota, insigne, feroç, inútil

D'una sola terminació	De dues terminacions	

5. Omple els buits amb la forma de l'adjectiu que calgui:

1. Quin treball més fàcil!	Quina feina més _____!
2. Hi ha una butaca més còmoda.	Hi ha un seient més _____.
3. En Pau no és capaç de fer-ho.	La Laia no és _____ de fer-ho.
4. He vist un llibre anàleg.	He vist una revista _____.
5. He tingut un dia tranquil.	He tingut una tarda _____.
6. Eren molt violents, aquells insults.	Eren molt _____, aquelles frases.
7. En Carles és un jove força prudent.	L'Anna és una jove força _____.

8. Hem trobat un gat salvatge.	Hem trobat una cabra _____.
9. Quin acte més digne!	Quina actuació més _____!
10. El trobo lleig, aquest vestit.	La trobo _____, aquesta brusa.
11. Aquest camí és directe.	Aquesta dreuera és _____.
12. Un material massís.	Una substància _____.
13. El protagonista és hebreu.	La protagonista és _____.

6. Converteix al plural els adjectius següents:

1. Un jove tenaç	Uns joves
2. Una jove tenaç	Unes joves
3. Un programa simpàtic	Uns programes
4. Una frase ambigua	Unes frases
5. Un home capaç	Uns homes
6. Un amic bromista	Uns amics
7. Un soldat bel·licós	Uns soldats
8. Un brou espès	Uns brous
9. Una cosina simpàtica	Unes cosines
10. Una línia obliqua	Unes línies
11. Una tela rústega	Unes teles
12. Un ritme continu	Uns ritmes
13. Un cas complex	Uns casos
14. Un personatge boig	Uns personatges
15. Una idea boja	Unes idees
16. Un avís oportú	Uns avisos

17. Un termini fix	Uns terminis
18. Un mirall convex	Uns miralls
19. Un pagament perpetu	Uns pagaments
20. Un dia serè	Uns dies

7. Completa les sèries següents:

Singular		Plural	
----------	--	--------	--

masculi	femení	masculí	femení
---------	--------	---------	--------

gros			
	crua		
		amples	
			tendres
			roges
		rònecs	
	grogas		
tou			
nu			
	profunda		
		guexos	
			fredes

Morfosintaxi - Els numerals i les abreviacions**1. Escriu en lletres les xifres següents:**

- a) 52 cadires _____
- b) 87 euros _____
- c) 160 dies _____
- d) 21 de desembre _____
- e) 48 documents _____
- f) 5.317 lletres _____
- g) 81.673 persones _____

2. Escriu en lletra les xifres subratllades i en xifres, les lletres subratllades:

- a) Aquesta és la 7a edició del campionat: _____
- b) Sóc la 22a de la llista: _____
- c) Viu al vuitè pis: _____
- d) Al final, a l'acte, n'érem una quarantena: _____
- e) La Grama avui juga els 8ns de final de la Copa Catalunya: _____

3. Escriu amb lletres els números que hi ha a continuació

- 9.679 _____
- 34.667 _____
- 8.123.456 _____
- 16.457 _____
- 245.802 _____
- 5.670.987 _____

4. Escriu amb lletres els números que hi ha a continuació, tot respectant el gènere del substantiu:

- 1 cotxe _____
- 1 moneda _____

2 llibres	_____
2 llibretes	_____
4 plantes	_____
11 cadires	_____
16 persones	_____
22 arbres	_____
22 alzines	_____
24 places	_____
28 textos	_____
32 dependents	_____
32 encarregats	_____
100 porcs	_____
105 conills	_____
149 hores	_____
1.237 tones	_____

Morfosintaxi - L'oració

1. Identifica el subjecte (pot estar elidit) i el predicat de les següents oracions:

Exemple: Els nois són agradables.

Els nois	són agradables
<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

a) L'escriptori està ple de papers.

<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

b) No m'agrada gens la sopa.

<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

c) Tindrem bessonada.

<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

d) La mestra del meu fill es diu Rosa.

<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

e) El meu cantant preferit, Bruce Springsteen, va actuar el 19 de juliol a Barcelona.

<i>subjecte</i>	<i>predicat</i>

2. Digues quins d'aquests fragments són oracions i quins no:

La meva germana, que es diu Laia.

La meva cosina es diu Martina.

Arribarem tard.

En Josep i jo tornarem avui.

El viatge de l'Albert.

L'Albert va tornar de viatge.

Bones noies.

Morfosintaxi - Els adverbis**1. Col·loca els següents adverbis o locucions adverbials als buits adequats:**

amunt, solament, l'endemà, enguany, arran, ben, a collibè, a l'engròs, de bat a bat i de soca-rel

- a) Van comprar _____ perquè els sortís més barat.
- b) _____ de fer l'examen en Pep estava eufòric perquè havia aprovat.
- c) _____ València!, és el crit dels aficionats del club del Túria.
- d) A la canalla petita els agrada molt anar a _____.
- e) Afortunadament, els cirurgians li extirparen el tumor _____.
- f) _____ la Festa Major comença el 5 de setembre.
- g) Obre la finestra _____, aquí dins fa una xafogor terrible.
- h) _____ fet! Jo no ho hauria fet millor!
- i) "Segueu _____, que la palla va cara!", diu la versió del s. XVII del nostre himne.
- j) _____, sols i només volen dir el mateix.

2. Completa la sèrie.

ADJECTIU MASCULÍ	ADJECTIU FEMENÍ	ADVERBI EN -MENT
abundant		
bàsic		
clar		
conjunt		
digne		
fàcil		
inicial		
intel·ligent		
pacífic		
pobre		
primer		

prioritari		
ràpid		

Morfosintaxi - Les conjuncions

1. Escriviu en els buits *perquè, doncs, sinó i si no*:

- a) No vam sortir _____ jo tenia mal de cap.
- b) Si no vols venir, _____ no vinguis!
- c) La policia ens va telefonar _____ havien trobat el cotxe que ens havien robat.
- d) _____ vas més de pressa no hi arribarem a temps.
- e) Ho vaig escriure _____ m'ho van demanar.
- f) El meu germà no viu a la Barceloneta _____ a Sants.
- g) T'han avisat _____ cal fer-ne una revisió a fons.
- h) Plou, oi? _____ agafa el paraigua!
- i) Ho he fet _____ estiguis content.
- j) No t'he dit que no ho facis, _____ que vagis en compte.

2. Completa amb *si no o sinó*.

1. Ho diré a la mare _____ me'n dónes.
2. No t'ho donaré a tu, _____ a la Núria.
3. Doncs, no ho diré a la mare, _____ al pare.
4. Va estudiar moltíssim, _____ hauria suspès.
5. Ara no estudia _____ que llegeix.
6. No m'ho quedaré _____ em fa descompte.
7. No vull anar al cinema _____ fan res de bo.
8. No vull anar al cinema, _____ al teatre.

3 . Enllaceu les dues frases amb *perquè o doncs*.

1. Tens mal de cap? Estira't.
2. No entrem. Ja ha començat la pel·lícula.
3. Vam deixar-ho a deure. Ens havíem descuidat els diners a casa.

4. Sempre estén ell la roba. Jo no puc fer-ho.
5. T'agrada aquest pastís? Menja'n més.
6. No els reguis tant. Es moriran.
7. És un mal estudiant. Sempre suspèn.
8. Has sortit una estona? Senyal que et trobes bé.
9. Està molt enrabiàt. Li han posat una multa.

4 . Col·loqueu aquestes conjuncions i locucions en el lloc més adequat.

Així i tot, a més a més, encara, més aviat, només que, per tant, perquè

1. Ja tinc divuit anys _____ ja hi puc entrar.
2. Ho deixa tot per tot arreu i _____ em fa crits a mi.
3. Aquest cotxe és massa gros; _____ gasta molt.
4. No fem pas tard, _____ hi arribem abans d'hora.
5. Ens hem hagut de posar la jaqueta _____ feia fresqueta.
6. Sort que has portat pa, _____ potser encara farem curt.
7. _____ em diguis com comença i ja sabré quina cançó és.

Morfosintaxi - Les preposicions i les locucions prepositives

1. Completa les frases següents amb les preposicions i els articles que hi corresponguin i vigila en cada cas com cal escriure'ls:

- a) Aquestes roses són _____ Antònia.
- b) S'han traslladat _____ pis de sota.
- c) No hauries de circular _____ mig del carrer.
- d) Regalarà totes les joguines _____ seus cosins petits.
- e) Primer anirem _____ laboratori i després _____ hospital.
- f) El fill _____ meu cosí ha marxat _____ Xina.
- g) _____ estiu, tota cuca viu.
- h) Ens ha parlat _____ operació _____ seu pare.
- i) Es va amagar _____ soterrani.
- j) Aquest és un bon remei _____ insomni.
- k) El Jaume és amic _____ Anna, _____ Ignasi i _____ Pere.

2. Omple els buits, si cal, amb la preposició o la locució prepositiva més adequada. Si és necessari, fes la contracció adient.

- a) Aquesta habitació fa pudor _____ fum.
- b) Quan hem sortit _____ el matí de casa feia molt de fred.
- c) S'ha acostumat _____ que tothom l'aplaudeixi.
- d) Aquest pastís és _____ tu.
- e) Diuen que es troben malament _____ que van tornar de vacances.
- f) _____ la llei que s'ha aprovat, això no és possible.
- g) Si ploués, podríem aixoplugar-nos _____ el porxo.
- h) Encara que l'oposició estava _____ l'aprovació dels
- i) pressupostos, el govern la va aprovar.
- j) Van tirar un objecte _____ (procedència) l'àtic.
- k) Confio _____ que estudiaràs molt.

3. Completa les frases amb la preposició adequada:

- a) Tornarem _____ la tarda.
- b) Hem parlat _____ el president.
- c) Quina olor més bona _____ xocolata!
- d) Quina diferència hi ha _____ aquests dos jerséis.
- e) Van començar l'acte _____ les vuit del vespre.
- f) Porta'm les sabates _____ l'Aleix.
- g) Aquest arxivador és _____ despatx del costat.
- h) Quan hi vas a classe d'anglès, _____ matí o _____ la tarda?
- i) Volem una taula _____ quatre persones.
- j) S'ha fet un tall _____ dit _____ unes tisores.
- k) No havia vist una pistola d'aquestes _____ la guerra civil.
- l) Diu que té mal de cap _____ que es lleva _____ que se'n va a dormir.
- m) _____ aquesta pàgina podreu accedir a altres adreces sobre el tema.
- n) Farem el discurs sobre alimentació _____ una nova perspectiva.
- o) Viuen _____ un poble petit.
- p) Aquest bar té totes les cadires _____ metall.
- q) Treballa _____ aquella llibreria de la plaça.
- r) Li enviarem el paquet _____ missatger.
- s) _____ arribar _____ poble, es va trobar _____ un embús.
- t) Sempre s'oblida _____ tot el que li diuen.
- u) Fixa't _____ aquest anunci.

v) Aquestes normes són _____ casos d'emergència.

4. Posa una preposició a l'espai buit d'aquestes oracions, si cal:

- a) Els companys confien _____ que podran arribar aviat a un acord.
- b) Insisteixen _____ que ells no tenen res a veure amb el problema.
- c) S'ha acostumat ____ que tot li vagi bé.
- d) Des ____ fa una setmana no truca ningú.
- e) Confiam _____ que ens tornarem a veure aviat.
- f) La Núria s'ha acostumat _____ llevar-se aviat.
- g) Sovint em recordo _____ la meva infantesa.
- h) La Maria es dedica _____ la fotografia.
- i) Vaig llogar una casa a la comarca _____ Maresme.
- j) Comptem ____ tu .
- k) És un bon mestre _____ nens.
- l) He vist _____ la teva veïna.
- m) Ha fet un petó _____ la seva xicota.
- n) El noi va sortir _____ la finestra.
- o) Han portat un sobre _____ cap de personal.
- p) He vist _____ la teva mare al mercat.

Morfosintaxi - Els verbs

1. Ompliu els buits amb la forma corresponent dels verbs indicats entre parèntesis.

- a) A què _____ (dedicar-se), de joves, els teus avis?
- b) Diuen que en aquell casalot els mobles es _____ (bellugar) sols.
- c) Nois, _____ (tancar) bé la porta.
- d) Abans, ella sempre _____ (donar) caramels als nens.
- e) Digues-li que _____ (aixecar-se) de seguida.
- f) Li vaig dir que _____ (penjar) la pancarta.
- g) Si vosaltres _____ (cantar) seríeu més feliços.
- h) _____ (estar) quieta!
- i) Cal que la mare li _____ (donar) el xarop cada vuit hores.
- j) Joan, _____ (anar) a buscar el nen a l'escola.
- k) Quan tu hi _____ (anar), avisa'm.
- l) Ara, jo cada dia _____ (anar) a comprar al mercat.
- m) Si _____ (estar) enfadat ens ho hauria dit.

- n) Sempre vol que nosaltres li _____ (donar) la raó.
 o) Jo no _____ (estar) gens contenta d'aquell aparell.

2. Omple cada buit amb la forma adequada del verb que hi ha entre parèntesis:

- a) Tu vés _____ mentides que ja t'ho trobaràs (dir).
 b) La Mireia i jo ens _____ quan _____ l'ESO (conèixer / fer).
 c) Quan viatjo, sempre _____ postals als amics (escriure).
 d) Està tan canviat que ni jo no el _____ (reconèixer -present-).
 e) Què _____ ? Què et passa? (tenir).
 f) En Joan ho està _____ fer bé, però realment no _____ (voler), (poder).
 g) Ja he _____ una decisió: _____ viure sola. (prendre / (voler).
 h) Al final, els nens _____ o es queden? (venir).

3. Omple els espais buits amb la forma conjugada corresponent del verb entre parèntesis.

- a) Quan (elles) _____ (traduir-present) de l'anglès, van més de pressa.
 b) El pagès _____ (munyir-present) les vaques i després _____ (bullir) la llet.
 c) No ho hauria fet si ho hagués _____ (saber).
 d) A mesura que el vaig anar _____ (conèixer), el vaig anar _____ (voler).
 e) (Deure) _____ ser les 3 de la matinada quan va aparèixer.

4. Escriu el gerundi, l'infinitiu i el participi d'aquests verbs:

<i>aniria</i>	<i>anar</i>	<i>anant</i>	<i>anat</i>
coneguem			
tindran			
pogués			
reconegueren			
sàpiga			
faci			

sortirà			
digues			
visqui			
sóc			

5. Completa les frases amb les formes adequades dels verbs:

AGRAIR, BENEIR, CONDUIR, CONSTITUIR, OBEIR, PRODUIR, REDUIR

1. En Miquel abans _____ amb menys prudència.
2. Jo t' _____ sempre aquest favor.
3. S'ha _____ una nova empresa.
4. Diumenge que ve el mossèn _____ les palmes a la plaça.
5. La Marta em va demanar que _____ més tranquil·lament.
6. Si no posessin multes, els conductors no _____ la velocitat.
7. L'empresa _____ més productes dels que venia.
8. _____ la producció, ha pogut eliminar els excedents.
9. Si _____ les seves ordres, acabaríem malament.
10. Els nens _____ i respectaven els pares.

6. Completa les frases amb la forma adequada del verb indicat entre parèntesis.

1. Quan _____ (canviar) de pis, avisa'm.
2. No _____ (menysprear) les teves companyes.
3. Noies, _____ (reduir) la velocitat!
4. La Cristina aquesta setmana _____ (traduir) el llibre .
5. Nosaltres _____ (agrair) la vostra col·laboració.
6. Abans l'àvia _____ (coure) cigrons cada dia.
7. Quan li diem que _____ (triar) un conte, no sap quin escollir.
8. Si _____ (conduir) amb més calma, no tindria tants accidents.
9. Anna, no _____ (copiar) els deures de la teva amiga perquè així no aprendràs.
10. Digues-los que no _____ (refiar-se) del Marc per anar a Lleida perquè al final no hi ha d'anar.

7. Emplena els buits amb la forma corresponent del verb que està entre parèntesi.

1. Si el nen _____(engreixar-se) més, haurà de fer una dieta especial.
2. No ha _____(caldre) fer-li cap operació. Tot _____(anar) molt bé, fins ara.
3. Els soldats han _____(combatre) fins al final amb molta valentia.
4. T'has adonat que els pollanques han _____(créixer) moltíssim, enguany?
5. Aquest gos _____(patir) massa. L'hauré de portar a cal veterinari.
6. Què us sembla si _____(menjar) alguna cosa? Jo _____(tenir) una gana ferotge.
7. Els pares són catòlics. Avui _____(batejar) el seu fill.
8. Ep! Vosaltres! _____(poder) donar-nos un cop de mà?
9. Jo _____(conèixer) un advocat que _____(poder) aconsellar-te sobre això.
10. Si tu i en Joan _____(beure) tanta aigua, no podreu caminar gaire.
11. No li han _____(permetre) d'entrar perquè no _____(dur) carnet.
12. Avui ha _____(néixer) un vedell. Després tots nosaltres _____(anar) a veure'l.
13. Joan, jo ara encara no _____(saber) les coses que tu _____(saber) de jove!
14. La promesa abans m' _____(escriure) cartes d'amor.
15. Estic _____(convèncer) que en Joan no _____(venir) abans de les set.

8. Completa la sèrie següent:

verb	persona	present	imperfet	futur
sortir	jo			
caçar	nosaltres			
donar	tu			
escriure	ell			
poder	ella			
caure	vosaltres			
menjar	ells			
ésser	jo			
dir	tu			
marcar	elles			
admetre	nosaltres			

9. Completa les sèries següents:

infinitiu	present	imperfet	futur	participi masc.
beure	ell	nos.	jo	
ofendre	jo	vos.	ell	
témer	ell	ells	nos.	
valer	jo	tu	ells	
perdre	tu	tu	tu	
dur	nos.	vos.	elles	
permetre	vos.	nos.	jo	
pertànyer	nos.	tu	ell	
dir	ells	ell	nos.	

10. Escriu la forma corresponent del verb que hi ha entre parèntesis:

1. Et vaig dir Moltes vegades que _____ (treure) aquestes caixes d'aquí.
2. Ep! Vosaltres! No _____ (treure) les cadires fora que es fan malbé!
3. Senyor, _____ (treure) els peus del seient, si us plau.
4. Us vaig posar a la tercera fila perquè _____ (veure) millor l'espectacle.
5. Has d'evitar que els nens _____ (veure) aquestes pel·lícules.
6. Havíem d'aconseguir que l'Antoni no _____ (beure) tanta cervesa.
7. Era molt estrany que la Teresa no _____ (saber) tot això.
8. Et dic això perquè ho _____ (saber) tu i ningú més.
9. L'àvia ens demanava que _____ (escriure) una carta a l'oncle.
10. Quan tu _____ (rebre) la postal, ella ja haurà tornat de viatge.
11. A la felicitació us desitjava que _____ (ser) molts feliços.
12. No _____ (témer), senyor Joan. No li farem cap mal.
13. Esperem que aquest camp _____ (produir) més patates.
14. Senyora Planes, no _____ (permetre) que li diguin això!
15. _____ (seure), senyora, que el doctor l'atendrà de seguida.

11. Escriu la forma corresponent del verb que hi ha entre parèntesis:

1. No em creia que tu sol _____ (poder) aixecar aquest armari .
2. Ells volien que nosaltres _____ (volar) acompanyar-los.
3. Tu no et _____ (mourer) d'aquí. Nosaltres tornarem de seguida.
4. Tant de bo demà no _____ (ploure): anirem a la platja.
5. Com vols que nosaltres no _____ (caure), amb aquest terra tan relliscós?
6. Aquesta moto no va bé . Valdria més que te la _____ (vendre).
7. Cal que vosaltres _____ (córrer) més. A aquest pas arribarem tard.
8. No era possible que aquest moble _____ (valer) més de 300 euros.
9. Jaume , quan tu _____ (encendre) el foc, la mare prepararà les sardines .
10. Perquè t'ho _____ (aprendre) millor, he comprat un vídeo.
11. No calia que us _____ (llegir) tot el llibre. En teníeu prou dos capítols.

Morfosintaxi - Els pronoms febles**1. Omple els buits amb la forma del pronom que correspongui:****Exemple:**

EM	<u>m'</u> enraonen	<u>em</u> parlen	cantant <u>-me</u>	porta <u>'m</u>
ET	_____ escolten	_____ criden	despullant _____	aparta _____
ES	_____ asseu	_____ corden	tornant _____	renti _____
ENS	_____ empenyen	_____ telefonen	enretirant _____	busca _____
US	_____ escriuen	_____ miren	pentinant _____	veure _____
LA	_____ compra	_____ odiava	desparant _____	treu _____
EL	_____ trepitjo	_____ ofereixen	va servir _____	porta _____
ELS	_____ ajudo	_____ desfeien	respectant _____	estira _____

2. Subratlla i distingeix els pronoms i els articles de les següents frases:Exemple: El germà de l'Aina em té el cor robat.

art.	art.	pr.	art.
------	------	-----	------

a) Sempre t'oblides de comprar el pa.

b) Endreça tot això i fes-ho ara mateix.

c) Es casaran el dia 10 d'abril.

d) Afanyem-nos, si no perdrem el tren.

- e) Li he dit més d'una vegada que hi anirem per Setmana Santa, però sempre se n'oblida.

- f) El cotxe vermell és el més maco, però al final l'he triat blanc, perquè és més barat.

- g) Els arguments que fan servir són demagògics, per això jo sempre els ignoro.

--

- h) En Gabriel sempre vol veure-us.

--

- i) Les fotografies d'ell et porten mals records. Estripa-les.

--

- j) Al final li he comprat els més llargs.

--

3. Omple, si cal, els espais buits de les frases següents amb el pronom més adequat.

- a) Sempre se _____oblida, de felicitar la Maria pel seu sant.
 b) Si no fossin tan rancorosos, sí que s_____ farien, amb la família.
 c) Anirem de vacances a Mallorca i ens _____ estarem vuit dies.
 d) Encara que no t'agradi, has d'anar _____ .
 e) D'allò que em vas demanar, vaig oblidar-m_____
 f) L'Anna és la directora general, però no _____sembla. És molt humil.
 g) No volen pagar la multa: s_____ neguen .
 h) La meva àvia deia : "De malagraïts, l'infern _____ és ple!"

- i) És el Marc aquell noi? No, no _____és.
j) Per què _____ dius, això?

4. Completa les frases següents amb el pronom feble de complement directe que hi correspongui:

- a) Porta'm el llibre que t'he demanat, si no, _____hauré d'anar a buscar a la biblioteca.
b) Ha trucat la Joana perquè _____ vagis a buscar al despatx.
c) S'està cremant el sofregit. Vigila_____
d) Les teves amigues són molt agradables. Quan vulguis porta_____ a dinar a casa.
e) Tot això que expliques és molt interessant. Torna_____ a explicar perquè _____ sentin ells.
f) Ens hem quedat sense taronges. Vés a comprar_____ i porta_____ 3 kg.
g) Aquests llençols semblen bruts. _____ haurem de tornar a rentar.
h) Avui he fet uns exercicis de gimnàstica molt difícils. Hauré de practicar_____ més sovint perquè em surtin millor.
i) Guarda les bruses a l'armari. Si _____ deixes damunt de la cadira se t'arrugaran.
j) Com que aquests caramels són per repartir, _____he donat als teus amics.

5. Substitueix els complements circumstancials subratllats pel pronom que els correspongui:

Exemple: Ja viuen nous llogaters al pis de dalt. → Ja hi viuen.

- a) En Pere buidava l'aigua de la gerra. →
b) Si no vigilem creixeran males herbes al jardí. →
c) No sortiran del cinema abans de les deu. →
d) Vesteix a la moda. →
e) He anat a estudiar amb uns amics. →
f) El germà de la Marta sempre menja amb els dits. →
g) Va de pressa. →

6. Escriu el pronom de complement indirecte que falta a cada frase.

- a) No sé si t'agradarà el regal que ____ he comprat al Toni, però als altres companys _____ ha agradat molt.
- b) Quan vegi els teus pares he d'explicar _____ el que em va passar l'altre dia.
- c) Si vols avisar el veïns que dissabte hi ha una reunió, truca _____ demà.
- d) Escric una carta als meus cosins per oferir _____ la casa aquest estiu.
- e) No ____ donis tants caramels al nen perquè se li corcaran les dents.
- f) A les meves filles, sempre _____ explico un conte. En canvi als meus nebots, mai _____ n'explico cap.

7. Substitueix per un pronom feble els complements directes assenyalats:

1. Comprava <u>el llibre</u> .	10. No menjava cap <u>caramel</u> .
2. Arreglava <u>els testos</u> .	11. No hi havia cap <u>parc</u> .
3. Aprofitava <u>el temps</u> .	12. Compren <u>les lliçons</u> .
4. Bullia <u>la llet</u> .	13. Explicava <u>històries</u> .
5. Atrapava <u>la rata</u> .	14. Il·luminaven <u>la plaça</u> .
6. Endevinava <u>la pregunta</u> .	15. No utilitzis <u>aquesta eina</u> .
7. Pensava <u>allò</u> .	16. Explicava <u>això</u> .
8. Netejava <u>el carrer</u> .	17. Miraven <u>allò</u> .
9. Menjava <u>pastissos</u> .	18. En Joan descobreix <u>secrets</u> .

8. Indica quines oracions contenen un complement directe. Substitueix-lo per un pronom feble.

1. Ha comprat un televisor nou.	9. El gat és sota la taula.
2. Cada dia visita la malalta.	10. Ella porta això a la biblioteca.
3. Vés al mercat.	11. Menja sopa.
4. Convocarà els membres del jurat.	12. Poseu la carn a la nevera.
5. Redactarà l'informe.	13. Vol comprar dos pisos.
6. No vol col·locar el quadre aquí.	14. Diu que no és veritat.
7. Inventarà la màquina.	15. Es dedica a escriure poemes.
8. Copieu els textos del llibre!	16. Envia la postal!

9. Completa les frases següents amb el pronom feble que hi correspongui.

1. S'ha esborrat el títol, _____ haurem de tornar a escriure
2. Col·lecciono segells, tu també _____ col·lecciones?
3. Ha estripat el diari, digueu-li que no _____ estripi mai més.
4. Volia deixar-li la bufanda, però diu que no _____ vol.
5. Ja he llegit el llibre. Quan podràs llegir _____ tu?
6. Havia amagat això sota el llit, però _____ vaig trobar de seguida.
7. De gelats, compra _____ tres.
8. Els llibres, _____ he comprat a la fira.
9. El pa, talla _____ ben prim.
10. D'esport, feu _____ molt.
11. Les samarretes, _____ posarem al calaix.
12. Els llençols, hauràs de rentar _____ dues vegades.
13. Això, hauràs de fer _____ demà.
14. L'estufa s'ha espatllat, haurem d'arreglar _____ .
15. Els àlbums, dóna _____ al Joan!

10. Subratlla els complements directes que hi hagi en les frases següents i substitueix-los per pronoms febles.

1. Parlava del sopar.
2. Porteu tres plats més.
3. El seu pare és ric.
4. Fes les fitxes!
5. La Joana anirà a cal metge.
6. Copieu els exercicis!
7. No diguis això als nois.
8. Envia alguna targeta.
9. Tinc molta feina.

11. Subratlla els complements indirectes, si n'hi ha, en les frases següents i substitueix-los per pronoms febles:

- 1) No ha donat menjar al gos.
- 2) Ha comprat un abric nou.
- 3) Esperava la seva amiga a la porta del teatre.
- 4) Porta el diari a l'oncle!
- 5) L'Anna ha dut el diari a la Maria.

- 6) Digues la veritat a la mare.
- 7) Sempre demanava permís als pares.
- 8) Dóna l'esborrany a la secretària.
- 9) Ha deixat l'abric al penjador.
- 10) Llegeix la carta a les noies!
- 11) Trobaràs els teus amics al bar.
- 12) Demà presentaré els treballs a les professores.
- 13) Explica la lliçó als nois!
- 14) Regaleu flors a les clientes.
- 15) Has de fer les disfresses per a les nenes.

12. Omple els buits amb els pronoms adequats:

1. He buscat el diccionari, però no _____ he trobat.
2. Avui no he vist la Maria, _____ veurà demà.
3. Va dir que faria tot el que li havia dit, però no _____ va fer.
4. Havia de portar els llibres, però no va portar _____ .
5. Jo he menjat un pastís i en Joan _____ ha menjat tres.
6. A Barcelona, _____ he d'anar demà.
7. A la Maria, _____ regalaré un llibre.
8. Als nois, _____ preparo l'esmorzar cada dia.
9. Vaig anar a veure els amics a la residència, però no _____ eren.
10. De crema, hauràs de fer _____ més.

13. Completa els buits amb el pronom adequat:

- a) Agafa les joguines i deixa _____ aquí sobre.
- b) Tot això que heu fet servir, poseu _____ a la cuina.
- c) Aquest avet fa llàstima. Oi, que _____ regareu?
- d) Que plou molt a Olot? - Sí, _____ plou molt.
- e) Ja _____ has menjat, de galetes?
- f) Desconec la causa del seu retard! – Jo també _____ desconec la causa.
- g) Avui dines a casa teva? – No, els dilluns no _____ dino mai.
- h) Els nens berenen a l'escola? – Sí, que _____ berenen.
- i) Els regals que hem comprat, _____ posarem a l'habitació.
- j) El menjar, posa _____ a la nevera.
- k) Li agrada molt el cava i _____ ha comprat sis ampolles.
- l) Ja tornen de l'excursió? – Sí, ja _____ tornen.

- m) Vés a demanar una ceba a la Montse, que no ____ tinc cap.
- n) Els colors que hi ha a la tauleta, fica ____ a l'estoig.
- o) No tenia café, però aquesta tarda ____ he comprat tres paquets.
- p) Encara vius al carrer Verdi? – No, ja ____ visc.
- q) Diuen que veure un gat negre porta mala sort, però jo no ____ crec pas!
- r) Aquesta aixeta encara no ____ han reparat.

14. Subratlla els complements directes que hi hagi en les frases següents i substitueix-los per pronoms febles.

1. Rento els plats.
2. Compren aquest cotxe.
3. Camina lentament.
4. Untava la cadena.
5. Regui les plantes cada setmana.
6. Menja pa!
7. No ha pogut veure l'avi.
8. No clavis claus a la paret.
9. Compro diccionaris.
10. No llegeixis aquesta novel·la.

15. Indica quines oracions contenen un complement indirecte. Subratlla'l i substitueix-lo per un pronom feble.

He preparat un exercici per als alumnes.

Han traslladat el pacient a un centre hospitalari.

Tot sovint té febre.

Demà has de donar això a la secretària.

Dóna la roba als nens.

No vol posar les gorres als nens.

Ha anat a Barcelona.

Escriuiu les llistes per a les professores.

Porto un llibre per a vosaltres.

Recorda a la Maria que ha d'anar a cal notari.

Feu un vestit per a la nena.

16. Substitueix els complements circumstancials següents pel pronom que els correspongui:

1. Els senyors baixaven del Montseny.
2. Tots passaven pel camí.
3. Nosaltres venim de l'escola.
4. Els pagesos van plantar arbres al bosc.
5. Tots sortiran de casa de l'avi.
6. Les àvies ballen a la plaça

17. Substitueix els elements subratllats pels pronoms febles corresponents:

1. El director va donar el paper de protagonista a la Meritxell.
2. Vull un got de cafè.
3. Ell va fer un petó a totes les companyes de feina.
4. Sempre dina al bar de la cantonada.
5. Per esmorzar vull torrades.
6. Va portar una cosa per a elles.
7. Pregunta a en Pere si sap on és el carrer Sicília.
8. Tira aquesta carta a la bústia!
9. El sastre ha fet un vestit nou per al Pere.
10. Ahir vaig veure la teva germana.
11. Lloguen pisos per als estudiants.
12. No podeu fer servir aquesta calculadora.
13. Compra sucre. (imperatiu)
14. Vigila les nenes. (imperatiu)
15. El jurat va concedir un premi a un hongarès.
16. Doneu això a les vostres mares. (imperatiu)
17. L'Aleix sempre té molta calor.
18. El metge ha signat la baixa a l'Oriol.
19. Cada vespre es banyaven al riu.
20. El guardià va avisar els seus amics amb un xiulet.
21. Deixa a en Pere el que li faci falta.
22. Posa més sal al rostit.
23. La mare no té cap mania.
24. Van portar una taula de fusta del magatzem.
25. El veí de sota no ha pagat el lloguer.
26. Elles treien les ampolles del cabàs.

27. Ell ha encès una espelma.
28. Que teniu paper?
29. He sentit tot el que m'has dit.
30. Ha arribat un telegrama.
31. Ha perdut uns quants diners.

18. Omple els buits amb el pronom feble corresponent:

- a) Vols un gelat de maduixa? No, _____ vull un de xocolata.
- b) Li vaig deixar les claus i encara no me _____ ha tornat.
- c) Digueu-me què va passar, jo no _____ diré a ningú.
- d) Si et queda cafè, m'agradaria de beure _____ una mica més.
- e) Si no t'agrada la carn, no te _____ mengis.
- f) Li vaig demanar que em deixés un llapis, però no _____ duia cap.
- g) Hem de portar els llibres a classe? No heu de portar _____ al despatx de la tutora.
- h) Abans, a la tarda, sempre anava al gimnàs. Ara només _____ va el dilluns.
- i) Has vist aquesta pel·lícula? No, encara no _____ he vist.
- j) Vols més sopa? No, no _____ vull més, gràcies.

Usos textuais - La puntuació

1. Posa els punts i seguit i les comes que falten en aquesta notícia.

El Centre de Normalització Lingüística L'Heura va organitzar la festa de final de curs adreçada als seus alumnes aprenents i voluntaris lingüístics el 16 de juny a les 19h al Mas Fonollar la festa va comptar per primera vegada amb una mostra gastronòmica més d'una trentena de persones procedents de quatre continents van fer dolços típics dels seus països d'origen les receptes es podran consultar properament a la pàgina web de L'Heura

més d'un centenar d'assistents també van participar en la samfaina de paraules aquesta activitat tenia com a objectiu pensar alguna paraula en català que agradés

especialment posteriorment s'apuntava aquesta paraula en un mural explicant el motiu pel qual s'havia triat algunes de les targetes apuntaven a motius comunicatius d'aprenentatge anímics o llaminers.

2. Posa dos punts, cometes o comes al lloc convenient (potser en algun cas hauràs de modificar, també, la minúscula inicial):

- a) L'alcalde de Caldes Montserrat Pujol va fer unes declaracions ben sucoses.
- b) Tal com deia el meu avi qui no vulgui pols que no vagi a l'era.
- c) Anava vestida amb colors ben llampants sabates vermelles mitges verdes vestit de coloraines i jersei fúcsia.
- d) El president de l'associació va afirmar totes les donacions arribaran a bon port.
- e) En Fermí a qui van nomenar secretari del club va tancar la reunió amb un to ben solemne atès que no hi ha més intervencions per part dels assistents em permeto de donar per conclosa la trobada.

3. Torna a escriure amb la distribució adequada i puntua correctament el text següent que correspon a una postal.

Estrasburg 20 d'agost de 2008
Hola Pere com pots veure ja estic en plenes vacances aquesta ciutat és molt bonica i m'agrada molt passejar pel barri antic amb la seva catedral d'una sola torre també he vist la seu del Consell d'Europa als vespres hi ha concerts al carrer i molta animació si véns farem una passejada amb vaixell pel Rin vindràs oi t'espero amb impaciència fins aviat
Maria Pere Serra i Pons
Passeig de la Font dels Oms 54 08440 Cardedeu

	 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
--	--

Notes**4. Posa el punt i seguit, amb les majúscules corresponents, a les notes següents**

Hola, Àngels!

T'esperem demà a les 6 a casa de l'Eloi fes un pastís de poma d'aquells que fas tan bons i porta'l serem 8 berenarem i ballarem i ens ho passarem pipa.

Eduard

Rosa,

Demà no et podré acompanyar a la Caixa, ja que haig d'anar a cal metge amb la mare si vols podem anar-hi demà passat truca'm quan puguis.

Santi

Marta,

No vam concretar qui s'havia d'encarregar de demanar el permís per posar la parada ho fas tu o ho faig jo? demà al vespre passaré i en parlarem.

Antònia

Glòria,

Aquest vespre no podré venir a la geladeria feu la vostra i ja ens veurem demà a l'institut.

Toni

5. Llegeix les dues notes següents i puntua-les amb les comes que hi falten:

Guillem

M'han trucat de la feina i he hagut de sortir de viatge a Saragossa Bilbao Madrid i Toledo.

Aniria bé que prepararessis les comandes pendents que facis una llista de clients nous i que endrecis el magatzem. Ja et trucaré.

Martí

Sergi

M'hauries de dir què necessites per avui. Ahir em vas insinuar que volies que completés la base de dades dels clients que imprimís els nous catàlegs que enviés les invitacions per a la inauguració i que encarregués les begudes i les pastes.

Em trucaràs aquest matí mateix i m'ho diràs oi?

Ramon

6. Llegeix aquestes notes i posa els signes de puntuació necessaris (punt i seguit i coma) i fes ús de les majúscules que calguin.

Marta i Joan

Hem vingut a casa vostra per felicitar-vos pel naixement del Jan però no us hi hem trobat ja passarem un altre dia abans de venir ja us trucarem.

Moltes felicitats i una forta abraçada

Mercè i Jaume

Marta i Joan

Hem estat a casa vostra però no hi éreu volíem conèixer el rei de la casa no us preocupeu que ja tindreu l'oportunitat de presentar-nos-el què us sembla dissabte que ve? Abans no serà possible perquè el Josep té els exàmens finals el millor serà que ens truqueu i quedem per telèfon aquesta nit serem a casa.

Petonets

Lluïsa i Gerard

7. Posa el punt i seguit, amb les majúscules corresponents, a les frases següents.

1. Demà comencen les rebaixes podem anar-hi amb la teva mare.
2. Els dijous anem a ballar sardanes sempre hi anem amb la colla.
3. No vindré a dinar al microones trobaràs espaguetis.
4. Us ha telefonat el Miquel diu que l'espereu per anar al cinema.
5. Aquest hivern ha nevat molt feia anys que no teníem un hivern tan fred.
6. Fa temps que no ens escriu sembla que viu a l'estranger.

8. Posa el punt i seguit, amb les majúscules corresponents, als textos següents.

1. Com que aquest matí pluvia no hem pogut anar a la piscina ara aniré a la dutxa a refrescar-me perquè fa molta calor.
2. Estic molt preocupada perquè no he pogut sortir de casa fa dies vaig caure per l'escala i ara em fa molt de mal la cama.

3. Aquest és el primer any que vinc al casal i m'agrada molt sobretot m'ho passo molt bé quan anem a la piscina.

9. Posa les comes on calgui als textos següents.

1. En Jaume es va menjar un croissant dues ensaïmades i vuit iogurts.
2. És una noia optimista coratjosa emprenedora...
3. Té una casa força gran bellament decorada i extraordinàriament confortable.
4. Tot va anar molt ràpid: baixà les escales es precipità al carrer pujà al cotxe pitjà l'accelerador i es va quedar on era.
5. Tot li era igual: que vingués tothom algú ningú...
6. En Bernat té el do de la ubiqüitat: el trobareu aquí allà a dalt a baix arreu...
7. Vam acudir a la cita la Clara el seu germà i jo.
8. Té una mirada astuta plena de picardia i amb un punt de dolenteria.

10. Aquí tens els textos de diverses postals. Torna-les a escriure amb la puntuació i la distribució adients.

hola noies si algun dia voleu anar a un lloc bonic de debò heu de venir aquí no us penseu que tot són runes el paisatge és més que fantàstic molts petons Laura

Xavi què et semblen aquestes muntanyes la veritat és que com tu només les havia vistes en els reportatges de la tele això està molt bé m'agrada molt ah bones vacances no t'oblidis d'enviar-me una postal des de Menorca ho faràs oi Sandra

hola Montse et faig quatre ratlles des de Dublín on estic passant aquests dies de Setmana Santa el país és tan bonic com sempre però el temps és molt desagradable vent pluja boira de moment tot va bé espero poder visitar el comtat de Donegal diuen que és preciós una abraçada Aina

hola Mireia com van les vacances segur que molt bé perquè això de fer vacances és genial nosaltres pel Pirineu estem molt bé sense gent sense calor sense mosquits en plena natura vaja ideal per passejar molts petons Marina i Abel

11. En els següents textos han desaparegut tots els signes de puntuació. Col·loca els punts, les comes i els dos punts en el lloc adequat.

- a) Jordi no m'esperis a la tarda perquè aniré al gimnàs directament des de la feina ja ens veure'm a la sortida.
- b) Demà a la tarda s'acaba el termini per sol·licitar els ajuts per a les activitats d'estiu ens podem trobar davant de l'ajuntament per anar-hi juntes.
- c) Esteve en Sergi i jo t'agraïm moltíssim l'ajut i el suport que ens has donat ens aquests moments tan complicats i per això et convidem a dinar aquest diumenge truca'ns per confirmar-nos si et va bé.

Lèxic - Les frases fetes

1. Aparella aquestes frases amb el seu significat:

1. fer salat	a. prendre una decisió
2. donar peixet	b. ser astut
3. fer cap	c. excedir del límit
4. suar la cansalada	d. arribar tard
5. passar de taca d'oli	e. fer un gran esforç
6. fer el pes	f. deixar que l'altre guanyi
7. posar-hi més pa que formatge	g. satisfer
8. fer l'orni	h. fer el desentès
9. saber-la llarga	i. exagerar en una explicació
10. haver begut oli	j. arribar, comparèixer, en un lloc
11. fer un cop de cap	k. no escapar-se d'alguna cosa desagradable

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

9		
10		
11		

2. Aparella cada frase feta amb el seu significat.

a) Tenir coll avall	No veure allò que és evident
b) Fer la guitza	Defallir
c) Arribar a misses dites	Equivocar-se
d) Haver begut oli	Tenir poder
e) Remenar les cireres	No haver-hi remei
f) Fer figa	Empipar
g) Fer un mal pas	Arribar tard
h) Fer sortir de pollaguera	Dissimular
i) Tenir pa a l'ull	Creure tenir segura alguna cosa
j) Fer els ulls grossos	Irritar-se molt

3. Aparella cada frase feta amb el seu significat.

a) Demanar la lluna en un cove	Destorbar
b) Partir peres	Perdre-ho tot
c) Fugir d'estudi	Gastar molt
d) Sortir amb un ciri trencat	Demanar impossibles
e) Perdre bous i esquelles	Trencar una relació
f) Fer catúfols	Suportar les conseqüències d'un fet desagradable
g) Tenir la mà foradada	Canviar de conversa
h) Fer-se molt	Créixer; tenir bona relació amistosa amb algú
i) Fer nosa	Dir un despropòsit

j) Pagar els plats trencats	Perdre facultats mentals a causa de la vellesa
-----------------------------	---

4. Aparella cada frase feta amb el seu significat.

a) Ser flors i violes	Ser molt antic
b) Estar amb l'ai al cor	Anar tot molt bé
c) Ser de l'any de la picor	Patir
d) Tenir-hi la mà trencada	Ser un gandul
e) Bon vent i barca nova	Dir o fe quelcom que ens afecta molt
f) Treure foc pels queixals	Tenir el vici de tocar-ho tot
g) Fer la viu-viu	Ho diem quan ens alegrem que algú se'n vagi, que alguna cosa no es dugui a terme, etc.
h) Tenir la vista als dits	Anar passant la vida com es pot
i) Tocar el voraviu	Renyar
j) Tocar el crostó	Enfadar-se molt
k) Tenir un os a l'esquena	Tenir habilitat en alguna cosa

5. Aparella cada frase feta amb el seu significat.

a) Tenir mà esquerra	Fer el ridícul
b) No tocar-hi	Arribar tard
c) Fer-la petar	Enganyar
d) Fer el préssec	Saber fer les coses amb diplomàcia
e) Aixecar la camisa	Conversar
f) Fer salat	Dir coses il·lògiques, sense sentit
g) Fer fila	Dir coses sense sentit
h) No tocar de peus a terra	Estar molt cansat
i) No tocar ni quarts ni hores	Tenir una aparença estranya

j) No poder dir fava	No ser realista
----------------------	------------------------

6. Aparella cada frase feta amb el seu significat.

a) Ésser una olla de grills	Prendre una decisió
b) Afluixar la mosca	Dissimular
c) Fer un cop de cap	Ésser un enrenou
d) Fer mans i màniges	Enriquir-se
e) Fer l'orni	Pagar
f) Fer safareig	Amoïnar, molestar
g) Fer-se la barba d'or	Posar tots els mitjans per aconseguir alguna cosa
h) Fer la murga	Comentar quelcom públicament
i) Treure'n l'entrellat	Ser la causa d'algun fet o circumstància
j) Tenir-hi el peu al coll	Estar a punt d'aconseguir o d'acabar alguna cosa
k) Tenir cua de palla	Esbrinar la causa d'algun fet
l) Ser la mare dels ous	Donar-se per al.ludit

Lèxic - La derivació i la composició

1. Completa les frases següents amb un derivat de les paraules que tens entre parèntesis.

- M'entristia la _____ (buit) d'aquell casalot.
- Es veia un poblet a la _____ (lluny).
- Fer el que proposes és una _____ (boig).
- Els agradaria arribar junts a la _____ (vell).
- Han _____ la cuina per fer més gran el menjador (petit).
- Han _____ (pitjor) els resultats d'aquella classe.
- Té la _____ (cert) que aprovarà.

2. Completa les frases següents amb un derivat de les paraules que hi ha entre parèntesis.

- a) Sempre m'ha costat molt _____ (fil) l'agulla.
- b) Aquell nen sempre ha estat un _____ (rondinar).
- c) Avui, a l'escola, m'han hagut de _____ (càstig).
- d) Malauradament, la _____ (cec) li ha anat augmentant amb els anys.
- e) De moment, no podem collir la fruita. Encara _____ (verd).
- f) El caldo que fa la meva tieta és molt _____ (sabor).
- g) Els adolescents són més _____ (rauxa) que els adults.

3. Col·loca els següents compostos als buits adequats i marca els diferents elements de la composició:

vicerectora, rebesàvia, bocamoll, corre-cuita, daltabaix, nord-americà, agredolça, escura-xemeneies

Ex: **L'escura-xemeneies** anava brut com una guilla.

escura / xemeneies

- a) Va arribar a conèixer la seva _____.

- b) Si el preu del petroli no s'abaixa l'economia del país patirà un _____.

- c) La _____ de la UAB ha dimitit del càrrec.

- d) Sóc de Mèxic i, per tant, sóc _____.

- e) Ets un _____, per això ningú no et confia cap intimitat.

- f) La salsa _____ del restaurant xinès del barri és exquisida.

g) Estic farta d'anar sempre a _____. Em falta temps!

4. Escriu l'ofici corresponent, en masculí i en femení singular.

Arregla el jardí		
Teixeix		
Fa sabates		
Escriu novel·les		
Talla els cabells		
Fa cirurgia		
Fa titelles		
Toca el piano		
Fa pastissos		
Pinta parets		
Ven peix		
Ven llibres		
Treballa a l'oficina		
Recull bolets		
Empasta queixals		

5. Completa les sèries següents:

producte

matalàs

bacallà

Cafè

Flor

ofici

camiser

rellotger

botiga

carnisseria

lleteria

6. Subratlla els augmentatius que trobis en aquesta llista. Després busca el seu mot primitiu i fes-ne el seu diminutiu.

carbassa, xicotàs, donassa, sabatassa, peuàs, llobarro, botifarra, riuàs, cigarro, peixot, veuarra, cotxarro, barcaça, bellota, cabrota, carota, manassa, papissota, festassa, paraulota, riota, xicota, cassolota, singlot, tassota.

augmentatiu	primitiu	diminutiu

7. Fes el mateix, però subratllant els diminutius. Després busca el seu mot primitiu i fes-ne el seu augmentatiu.

allet, disset, anunci, comissari, boirina, bidet, topònim, colomí, llonguet, culinari, domiciliari, gafet, cotonet, esquelet, cacauet, boixet, cabasset, barrufet, caminói, prim, ratolinet, panellet, restret, polsim, ullet.

diminutiu	primitiu	augmentatiu

8. Completa les sèries següents. En algun cas pot haver-hi més d'un derivat i en alguns casos hi ha caselles que no es podran omplir perquè no existeix la paraula o l'objecte.

Fruit	Arbre	Plantació o arbreda
ametlla	ametller	ametllerar
	garrofer	
llimona		

taronja		
	codonyer	
pruna		
	alberginiera	XXXXXXXXXX
patata		
meló		
	mongetera	
	carxofera	
maduixa		
	esparreguera	XXXXXXXXXX
		presseguerar
	figuera	
	pi	
	noguera	
		palmerar
XXXXXXXXXX	vern	
	faig	
	alzina	

9. Afegeix les terminacions –DOR, -DORA als verbs que hi ha a continuació i classifica els noms resultants en dues columnes, segons si són objectes o bé llocs.

aspirar, rentar, menjar, calçar, gronxar, vestir, tapar, despertar, obrar, abocar, penjar, comptar, estendre, tocar, torrar, emprovar, cosir, escorxar, rebre, arxivar, colar, regar.

<u>OBJECTES</u>	<u>LLOCS</u>

10. Marca quins són els sufixos d'aquestes paraules:

ataronjat
 estiuenc
 mentider
 calorós
 menjador

queixalada
primerenca
aventurera
deliciosa
trapezista
xerraire
esclavatge

11. Marca quins són els prefixos aquests derivats:

submarí, reactivar, sublunar, predisposar, superdotat, interurbà, prepirinenc, reomplir, insignificant, superpotència, reimprimir, bilineal, superíndex, bimensual, insolidari, inhabituat, interposar, interdental, bicel·lular, precolombí, subaquàtic.

Lèxic - Els sinònims i els antònims

1. Busca un sinònim de les paraules en negreta d'aquest text:

Història del creixement econòmic a Mallorca 1700-2000, llibre de Carles Manera, ha estat **guardonat** amb el IX Premi Catalunya d'Economia, que **atorga** la Societat Catalana d'Economia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, amb el suport de Caixa Catalunya. L'estudi trenca amb l'**escassa** investigació sobre la història de la realitat econòmica de Mallorca i **esvaeix** la típica visió de l'illa com a paradís turístic. En l'obra es pot veure l'evolució econòmica de l'illa balear durant tres segles, des de les **dificultats** en temps de l'absolutisme de Felip V i la pèrdua de poder del nobles amb el creixement del pes dels comerciants, fins a l'**època** de la industrialització, **en què** s'observa el dinamisme que ha caracteritzat sempre Mallorca.

Dossier Econòmic de Catalunya, 10/10/03

1. guardonat:
2. atorga:
3. escassa:
4. esvaeix:
5. dificultats:
6. època:

7. en què:

2. Escriu un antònim de cada mot

acabament		contestar	
aprovació		abundant	
augment		amarg	
naixement		agradable	
escalfar		clar	

3. Relaciona cada paraula amb el seu antònim.

Vendre, minvar, arronsar, desconnectar, empitjorar, netejar, desanimar, oblidar, aprimar, descosir, encendre, treure, demanar, perdre, unir, disminuir, embravir, sortir, escalfar, aclarir, baixar, vestir, comunicar, negar, endarrerir

apagar	trobar	connectar
comprar	millorar	cosir
refredar	pujar	recordar
augmentar	oferir	embrutar
engreixar	entrar	animar
despullar	afirmar	estirar
afegir	separar	avançar
aïllar	amansir	augmentar

4. Busqueu un antònim de les paraules següents afegint els prefixos negatius des-, in-, im-, il- i anti-

prudència		favorable	
ocupat		transigent	
solidari		carregat	
mòbil		correcció	
vertebrat		reglamentari	
intoxicar		possible	
inflamatori		mortal	
còmode		ciclònic	
legal		capaç	
arrelar		propi	
demòcrata		lògic	
lleial		protegit	

5. Busca un sinònim per cada un dels mots marcats amb negreta:

- a) El que hem vist és **preciós**.
- b) Quina **llàstima!**
- c) Volen **conversar** una estona.
- d) En aquella platja anaven **despullats**
- e) **L'obscuritat** li fa molta por.
- f) La sala fa uns 4 metres **d'amplària**.
- g) No puc **sofrir** que la gent tiri papers a terra!

Lèxic - Precisió lèxica**1. Subratlla l'opció correcta segons el context de cada parella de mots.**

- a) M'hauries de donar la teva (adreça/direcció) de Barcelona.
- b) Vaig bé en aquesta (adreça/direcció) per arribar al Montseny?
- c) Si segueixes carrer (a dalt/amunt) trobaràs la plaça de Francesc Macià.
- d) He pujat (a dalt/amunt) de tot de l'edifici i m'he trobat el teu germà.
- e) No m'he pogut (seure/asseure) en tot el trajecte.
- f) Aquest diumenge han fet un concert d'(orgue/òrgan) a la catedral.
- g) Hem estat esperant de braços (plegats/creuats) tot el dia.
- h) M'agrada més el formatge (tou/tendre) que el formatge sec.
- i) (Posa't/fica't) el jersei.
- j) Estàvem preparats per començar la cursa, però vam haver d'esperar el (tret/dispar) de sortida.

Marc sociolingüístic**1. Marca amb una creu si els enunciats següents són vertaders (V) o falsos (F)**

V F

La varietat estàndard facilita la intercomprensió de parlants de grups socials o territoris diferents d'una mateixa llengua.		
En català, els dialectes es classifiquen en dos grans blocs: català oriental i català occidental.		
El lleidatà i el valencià pertanyen al català oriental.		
El català deriva del llatí culte.		
El català és llengua pròpia, però no oficial, de Catalunya.		
Els parlars orientals pronuncien les vocals a i e en posició àtona amb un mateix so anomenat vocal neutra.		
L'article salat és propi del dialecte balear.		
L'article "lo" és propi del dialecte central.		
La primera persona del present d'indicatiu es conjuga amb o, en el dialecte central. Per exemple: jo canto. En canvi en el dialecte valencià es conjuga amb e. Per exemple: jo cante.		

2. Marca amb una creu si els enunciats següents són vertaders (V) o falsos (F):

V F

El català és una llengua que deriva del llatí vulgar.		
Les llengües oficials a Catalunya són el català i el castellà.		
Les llengües pròpies a Catalunya són el català i el castellà.		
Al segle IV ja es parlava català.		
El català parlat a la Franja de Ponent és el valencià.		

La normativa actual de la llengua catalana la fixa l'Institut d'Estudis Catalans.		
El català es divideix en dos grans blocs dialectals: l'occidental i l'oriental.		
<i>Tirant lo Blanc</i> és el primer text escrit en català.		
El segle d'or de la literatura catalana és el segle XIX.		
Els Decrets de Nova Planta van significar la supressió de totes les institucions pròpies de Catalunya i la imposició de la llengua castellana.		
El català es parla a quatre estats, tot i que no sigui oficial en tots ells.		
L'autor del primer diccionari normatiu en català va ser Ramon Llull.		

3. Marca amb una creu la resposta correcta.

A. L'alguerès és el dialecte català més

☐	a)	occidental
☐	b)	oriental
☐	c)	central

B. L'estàndard és...

☐	a)	la llengua de la premsa escrita
☐	b)	la varietat neutra i funcional per a la intercomprensió de tots els parlants
☐	c)	la llengua que parlen els més ancians d'un territori

C. Els lleidatans parlen...

☐	a)	central
☐	b)	nord-occidental
☐	c)	baleàric
☐	d)	valencià

D. Pels altaveus dels Ferrocarrils Catalans se sent: “Els comuniquem que el proper tren no admet passatge. Disculpin les molèsties”. El text...

a)	no s'adequa als destinataris
b)	és d'argot
c)	s'adreça a qualsevol receptor en un llenguatge formal

E. En quin dialecte *eixida* i *així* les primeres dues vocals sonen igual?

a)	central
b)	valencià
c)	nord-occidental